

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Rugpjūčio-August 21 d., 1924

437

No. 202

Rusai šaudo bedarbius

Francuzų nacionalistai puola MacDonaldą

Vėl bausis žemės drebėjimas Turkestane; 41 žuvo; 8,000 benamiais liko

Sovietų milicija šaudo Rusijos bedarbius

Demonstracijose Saratove penki bedarbiai nušauti, dvidešimt sužeisti.

RYGA, rugp. 20. — Saratove įvyko triukšmingos bedarbių demonstracijos, kuriose dalyvavo daugiau kaip 3,000 bedarbių. Čekos milicija puolė demonstrantus, šaudydama jų minion. Penki bedarbiai krito negyvi, apie dvidešimt buvo sužeisti.

Maskvos Pravda skelbia, kad demonstrantai nešioję plakatus su reikalavimais, kad sovietų valdžia duotų bedarbiams maisto porciją, ligi fabrikai bus vėl atidaryti.

Pasak ateinančių Rygos sovietų laikraščių, daugely Rusijos miestų pasireiškia didelė maisto stoka. Įvairiose vietose mamos nerimauja, — kelia demonstracijas ir reikalauja, kad valdžia atsteigtų vėl porcijų dalinimo sistemą, kuri buvo palaikta 1921 m.

Pasak sovietų valdininkų Rygoj, kurie ką tik atvyko iš Maskvos, porcijų sistema busianti atsteigta veikiausia spalio mėnesį, kuomet milžiniškos bedarbių masės ištikrų grumos bado mirtis.

Vidaus prekybos komisaras Lešava, rašydamas maskviškame laikrašty Ekonomičeskaia Žizn, bara užsienio prekybos komisarą Krasiną, kam jis dar nesurinkus pilnų žinių apie derliaus padėtį jau buvo paskelbęs, kad Rusija eksportuosianti į užsienį 2,500,000 tonų kviečių ir rugių.

Komisaras Lešava sako, kad nederlius ištikęs du trečdaliu visų javus auginančių Rusijos plotų, ir kad eksportas turės but grieštai nukirstas, jei norima, kad Rusija pati išsimaistintų ateinančių žiemą.

Karo laiko teismai kovai su „maištininkais“

BERLINAS, rugp. 20. — Caricino ir Stavropolio gubernijose, Rusijoje, įsteigta karo lauko teismai kovai su „banditizmu“ ir maištais. Politbiuro gautais pranešimais, nuo liepos 1 dienos iki šiol maištininkai nukovė 60 komunistų valdininkų, veikusių tųdvių gubernijų rajonuose.

PORT SUDANE PASKELBTA KARO PADĖTIS

KAIRO, Egiptas, rugp. 19. — Iš Port Sudano pranešama, kad vakar ten įvykė dideli neramumai. Del to tapęs paskelbtas karo stovis. Laukiama šandie atvykstant daugiau kariuomenės.

Francijos nacionalistai atakuoja MacDonaldą

Iduke, kam Anglijos premjeras ragina greičiau evakuoti Ruhą.

PARYŽIUS, rugp. 20. — Anglijos premjero MacDonaldo laiškas, kurį jis parašė premjerams Herriot'ui ir Theunis'ui, graudendamas, kad Francija ir Belgija stengtų kuoveikisusiai evakuoti Ruhą, sukėlė francuzų nacionalistuose nemažą riksmo, ir jų spauda nepaliauja atakavus MacDonaldą, o taipgi ir Herriotą. Nacionalistų organas, pav., Echo de Paris piktai sako, kad premjeras Herriot, paskelbęs Londono konferencijoj naują Francijos užsienio politiką, kad galėtų ją vykinti turis rekrutuoti ir naują sau diplomatinį štabą, nes esamasis jo štabas tam darbu netikslis ir nesugebės jį veikti.

Tas pats laikraštis sakos girdėjęs jau, kad Francijos ambasadorius Didžiajai Britanijai, grafas de Saint Aulaire, busias pakeistas socialistų parlamentato atstovu Leonu Blumu.

Vėl bausis žemės drebėjimas Turkestane

41 žmogus užmušta, 8,000 pasilikę be pastogės.

LONDONAS, rugp. 20. — Del bausis žemės drebėjimo, įvykusio Semirječensko provincijoje, Rusų Turkestane, trys bažnytkaimiai sunaikinta, keturiasdešimt vienas žmogus užmušta, daug sužeista ir apie 8,000 žmonių liko be pastogės, — sako Evening News Telegrama iš Allahabado, Indijos.

MEKSIKA KVICIAMA DETIS TAUTŲ SĄJUNGON

MEKSIKOS MIESTAS, rugp. 20. — Užsienio ministerijos pranešimu Meksika gavs pakvietimą prisidėti prie Tautų Sąjungos.

DIPLOMATINIAI SANTYKIAI TARP SOVIETŲ RUSIJOS IR HEDŽAZO

KAIRO, Egiptas, rugp. 20. — Karaliaus Husseino laikraštis paskelbė, kad tarp Hedžazo ir Rusijos tapę žmėgsti diplomatiniai santykiai.

SUIMTA BUVEŠ PAŠTO VALDININKAS

MADISON, Wis., rugp. 20. — Suimta buvęs Dodgevillės pašto viršininko padėjėjas Charles Bilkey, kaltinamas del pasiglemžimo valdžios pinigų.

Derybos del perdavimo rusų ambasados sovietams

Rusų pasiuntinys Kinams atmeta Amerikos ministerio sąlygas.

PEKINAS, Kinai, rugp. 20. — Sovietų Rusijos pasiuntinys Kinams, L. M. Karachan, atsisakė priimti Jungtinių Valstijų sąlygas del perdavimo rusų ambasados Karachanui.

Nuo laiko nuvertimo caro valdžios, tie rusų pasiuntinys rūmai yra diplomatinio korpuso rankose.

Diplomatinis korpusas pranešė Karachanui, kad kadangi sovietų valdžia davus užtikrinimų, jogei ji laikanti save kaip viena pasirašiusių 1901 metų protokolą, korpusas pasirošęs perduoti jam ambasada. Savo pranešime diplomatai tečiau aiškiai pabrėžė, kad jie pasilaiką sau akcijos laisvę, jei sovietų valdžia atsisakytų to protokolo laikytis.

Karachanas gavo dar per Japonijos ministerį Josizavą notą nuo Jungtinių Valstijų ministerio Schurmano, kuria pastarasis pareiškia, kad nors Jungtinės Valstijos sutinkančios kartu su kitais diplomatais, perduoti ambasadą sovietų valdžiai, tatau tečiau nereiškia, kad Jungtinės Valstijos pripažįstančios „režimą, žinomą kaip Socialistinių Sovietinių Respublikų Sąjunga.“

Brazilijos maištininkų laivas paskandintas

Daugelis gabenamų maištininkų kareivių prigėrė.

BUENOS AIRES, rugp. 20. — Gauti iš Piraju oficialiu pranešimu, Brazilijos federalės kariuomenės paskandinus Paranos upėj gėlavij, gabenamų iš Lėmė uosto maištininkų kariuomenę. Smarkiai apšaudomas garlaivis nuėjo dugnan. Daug maištininkų prigėrė.

Rio Janeiros laikraščiai skelbia, kad maištininkų jėgos vis mažėjančios, ir federalei kariuomenei ne sunku būtų visai juos nuveikti, padarius griežtesnį ofensivą, bet valdžia geidžianti kuomaziasiaiai statyti pavojon savo ištikimų kareivių gyvastis, budama pilnai ištikinus, kad greitai laiku maištas ir taip busis likviduotas.

Du Chivos sovietų komisarų pasmerkta sušaudyti

TASKENTAS, Rusijos Turkestanas, rugp. 20. — Autonominės Chivos sovietų respublikos užsienio reikalų komisaras Narulajev ir prekybos ir pramonės komisaras Kaniev tapo abudu pasmerkta sušaudyti. Kaltinimai del suktybių ir vogimo valstybės turto. Vienas administracijos narys pasmerkta kalėjimui.

Perkunas trenkė viešbutį

ALEXANDRIA, La., rugp. 18. — Perkunijos trenktas ir uždegtas sudegė Inn viešbutis ir teatras, taipiau apdegė paštinė. Nuostoliai siekia 50,000 dolerių.

NEW ORLEANS, La., rugp. 19. — Prohibicijos agentai suėmė prekyvi vagonė tris bačkas „dažų“ ir vieną „aliejaus“; pasirodė, kad bačkose buvo 160 kvortų „guzės“.

Žemė nori susižinoti su Marsu

Rytoj ir šeštadienį Marsas bus arčiausiai prie Žemės.

Rytoj ir šeštadienį, rugpjūčio 22 ir 23, planeta Marsas bus arčiausiai prie mūsų Žemės prielinkmai, astronomai, teleskopais nustatė jį, stengias įmanomai nebus galima pagalba radio „susikalbėti“ su menamais Marso gyventojais, tai yra gauti iš jų kurių nors ženklių.

Profesorius David Todd, Luves Amhersto astronomijos departamento direktorius, kreipėsi į užsienio valdžias su prašymu, kad per tas dvi dienas, rugpjūčio 22 ir 23, kas valanda sustabdytų penkioms minutėms savo didelės pajėgos radio stotijų veikimą, kad netrukdytų sugauti ženklaus, jei toki būtų marsečių siunčiami žemei.

Europos astronomai nusiškundžia, kad blogas oras — uakai ir debesys — trukdo observuoti Marsą. Skundžiasi šveicarijos astrcnomas, tėjimias Marsą išaukščiausios observatorijos Jungfrau — Joch'e; skundžiasi astronomas Graff, Bergerdorfe, netoli Hamburgo. Pastarasis sako betgi, kad jam pavykė patikrinti pirmesnius pastebėjimus kanalų ir tariamų sausumos paviršių, italų astronomo Schiaparelli pastebėtų 1877 metais. Astronomas Graff sakosi dar pastebėjęs kažin kokius geltonus taškus, apie kuriuos jis mano, kad tai esą vandenų paviršiai.

Kansas — 104° karščio; Utah — sniegas

TOPEKA, Kans., rugp. 20. — Kansaso valstijoj užėjo didelė karščiai, siekia 100 laipsnių Fahrenheito. Kai kuriose vietose gi, kaip Hutchinsone ir Libérale termometras vakar rodė net 104 laipsnius.

[O Chicagoj — apsiniaukę, lietus teškna, vėjai užia, ir šilumos — tik tik fleperiai kailiuose pakenčia]

SALT LAKE CITY, Utah, rugp. 20. — Anksti šį rytą čia siautė smarki audra, po kurios Salt Lake City'ės ir Ogdeno apeliokės kalvos buvo apdengtos sniegu.

Rock Springse, Wyo., šandie taipiau pasnigo. Sniegas tečiau neilgai laikėsi.

Ketvirtadieniui oro pranašas prof. Cox pranašauja šiaip:

Chicago ir apeliokė — dalinai apsiniaukę, vietomis gali but lietaus su perkunijomis; mažai atmainos temperaturoj; vidutinis maingasis vėjas.

Vakar temperatūra vidutina siekė 75° F. Šandie saulė teka 6:02, leidžiasi 7:45.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugp. 20, užsienio pinigų ne mažiaus kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šiaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.48
Belgijos, 100 frankų	\$4.95
Danijos, 100 kronų	\$16.15
Italijos, 100 lirų	\$4.42
Francijos, 100 frankų	\$5.46
Lietuvos, 100 litų	\$10.50
Norvegijos, 100 kronų	\$13.84
Olandijos, 100 florinų	\$38.73
Sveicarijos, 100 frankų	\$25.57
Sveicarijos, 100 frankų	\$18.79

Nederlius Rusijoj blogesnis nei sovietai skelbia

Visa pietų Rusijos dalis, nuo Voronežo iki Astrachanio, nukentėjus

MASKVA, rugp. 19. [Chicago Daily News koresp. F. A. Mackenzie]. — Ką tik pabaičiau savo keliones, padaręs apie 3,000 mylių po pietų ir pietryčių Rusiją.

Iš visa, ką mačiau, mano išvados tokios, kad del nederliaus tose srityse žmonių vargas ir bėdas ateinančių žiemą bus toli didesnis, nei Maskva spėja.

Nukentėjusieji plotai

Centralinėj srity, tuojau pietus ir rytus nuo Maskvos, derlius yra geras. Neblogas taipiau Kubanij. Bet tuose milžiniškuose plotuose pradedant šiaurios nuo Voronežo, šiaurėryčių nuo Saratovo ir tęsiantis visu plotu į pietus iki pat Astrachanio, Caricino ir Rostovo ties Donu man neteko matyt nė vieno kiek nors derlingesnio lauko.

Budavo gausiausi Rusijos duonos šaltiniai

Pirmiau tie plotai budavo gausiausi Rusijos duonos šaltiniai, — jie duodavo apie vieną trečdalį visų Rusijoj auginamų javų. Dabar tose srityse, ypač Caricino ir Saratovo gubernijose ir Pavolgės Vokiečių respublikoj dalykų padėtis yra blogiausia. Derlius beveik visai žlugęs.

Sitų plotų nederlių šiek tiek atsveria neblogas javų derlius kai kuriose Sibiro dalyse, išskiriant pietinę Altajų sritį, taipiau geras užderėjimas rytų centraliniuose plotuose, šiaurinėj Rusijos daly ir kai kuriose Kaukazijos dalyse. Rusų sovietų valdžios apskaičiavimai, kurie dabar buvo paskelbti, daug optimistingesni, nei mano.

Sovietų apskaičiavimai perdėti

Oficialiniai sovietų apskaičiavimai rodo, kad visa Rusija turėsianti 674 milijonus pudų javų perviršio, įskaitant 200 milijonų pudų skiriamų eksportui. Mano apskaičiavimais, vargiai begu bus galima eksportuoti bent 75 milijonai pudų, ir tai su didele nuoskauda patiemis Rusijos žmonėms.

Voronežo gubernija, paprastai viena turtingiausių Rusijos žemės ūkio provincijų, labai nerymastauja del dalykų padėties. Traukinys, kuriuo aš grįžau, prieš savaitę buvo netoli Voronežo plėšikų bandos užpultas ir visi pirmos klasės pasażieriai apiplėšti. Kelionės pradžioj aš nebuvau matęs tiek ubagų kaimuose netoli Maskvos.

Baisybė benamių vaikų

Toliau į pietus pastebėjau daugybės besibastančių, namų neturinčių vaikų, taip nudrįskusių nuskarusių, kad sunku būtų tikėti. Vietos vyriausybė teisinasi, kad ji nieko negalinti su tais vaikais padaryti, nė jiems padėti, dalinai del stokos fondų, dalinai del to, kad tie mažieji vasaros metu nenori namie buti.

Rostovas — ubagų miestas

Rostovas, paprastai žinomas kaip suklečiausias Rusijos miestas, šiemet sugebėjo išnaikinti beveik visas privates krautuves; liko jų tik kelios,

ir tai visai menkutės. Visa prekyba vedama kooperatinių įstaigų. Bet Rostove yra daugiau ubagų — vaikų ir suaugusių — negu man kada nors ir kur nors teko matyti.

Gudų-Lietuvos santykiai

Gudai skundžias, kad Lietuva nesilaikanti sąlygų del Vilniaus išvadavimo

KAUNAS. — Gudų tautinė vyriausybė įteikė Lietuvos užsienių reikalų ministerijai raštą, kuriame konstantuojama, kad pirma buvę labai geri santykiai tarp abiejų vyriausybių pateko į labai susipainiojusią padėtį. Rašte pažymima, kad Lietuvos vyriausybė nesilaikanti tų sąlygų, kurios iki šiol vadovavusios kovoj už Vilniaus srities paliosavimą. Tai duoda pagrindo Gudų tautinėj vyriausybėj manyti, kad jėgos Vilniaus kraštui Lietuvos valstybėn, tautinės autonomijos pagrindai taip pat gali buti keičiami. Todel Gudų tautinė vyriausybė kelianti reikalą su reguliuoti savo santykius su Lietuvos vyriausybe draugiško arbitražo keliu, o su tuo nesutikus, Gudų tautinė vyriausybė mananti visą reikalą nušvesti specialiaje memorandume Tautų Sąjungai.

Vinco Gricėno šeimyna skaudžiai sužeista

CHICAGO. — Rugp. 20 d., 10:20 val. vakaro, prie 22 gatvės ir Halsted, važiuojo automobilis V. Gricėno šeimyna. Iš užpakalio važiuojęs padaužė pilnas automobilis smarkiai sudavė į Gricėno automobilį. Apvertę Gricėno automobilį, patys nudumė savais keliais. Nors užmuštų Gricėno šeimynose nėra, bet yra sunkiai sužeisti.

PANEVŽYS. — Panevėžio apskrity šiuo laiku Vadoklių valstijoje gyvuliai serga karbunkulu. Krito 17 karvių ir 2 arkliai. Vietoj gyvuliams padarytas karantinas.

Lietuvos žinios.

KOVA SU VILKAIS

PAVANDENES Parap., Telšų apskr. vienam ukininkui naktį ganant arklus ir pasileidus draug ir karves, ir avis, iš miško pradėjo slinkti prie bandos 3 vilkai. Pirmiausia pastebėjęs vilkus šuniukas pradėjo loti, kaukti ir čypti. Pagaliau visi gyvuliai subėgė į krūvą apsupo ukininką-plemenį, kad šis vargu pakrutėti galėtų. Ukininkas su saviu turėjo tik šakę ir kada pastebėjo nuo miško slenkančius tris šešėlius, supratęs, kad tai vilkai, šakę išskėlęs, ne savo balso šaukdamas puolė vilkus. Pasakui ukininką puolė visi gyvuliai: arkliai prunksdami, karvės baidamos ir šuo kaukdamas. Vilkaiai pabugę ir pabėgė.

APGAVIKAS

KAUNAS. — Įgaliotoji S. S. R. atstovybė Lietuvai pranešė, kad tulas pilietis Juozas Dobrišman važinėdamas po Lietuvą skelbia, kad jis esąs atstovybės konsuliarinės dalies viršininkas, ir išnaudoja norinčius važiuoti į Sovietų Rusiją lengvaticius žmones, paimdamas iš jų dokumentus ir pinigus, žadėdamas tuoj padėti išgauti įvažiavimui vizas.

Atstovybė praneša, kad Dobrišman jokių ryšių su atstovybe neturi ir prašo piliečius, kad sužinoję ką nors apie tą apgaviką praneštų vietos valdžios įstaigoms.

FAŠISTŲ SAVIVALIAVIMAS LIETUVOJ

KAUNAS. — Liepos 22 d. miesto sodne žydų tautinio fondo buvo surengtas žymiausių sionistų ideologo ir organizatoriaus D-ro Hercelio jo mirties suktakvijo paminėjimas. Buvo demonstruota paveikslai, liečiai jo gyvenimui. Apskrities Viršininkas leido tą paminėjimą, o taip pat buvo leista daryti paaiškinimus žydų kalba. Tačiau į iškilmes įsibrovė kaž kokie „fašistai“ ir uždraudė kalbėti žydų tautos ženklais — žvaigždę.

50 Centų

Už Telegrafines Pinigų Perlaidas

Tai yra greitas, pigus ir saugus budas pasiuntimui pinigų Lietuvon. Nuo 19 d. gegužio iki dabar jau apie 1500 siuntėjų yra pasinaudoję mūsų Telegrafinėmis Pinigų Perlaidomis ir didelė didžiūma, žodžiu ar raštu yra pareiškę savo padėką už įvedimą šios stebėtinai geros pinigų siuntimo sistemos.

Štai talpiname tik porą padėkavonių, iš daugelio kitų:

"Brangios Tautos:"

"Širdingai dėkavoju Tautoms už prisituntimą man kvitos, kuri parodo, kad mano pinigai liko išmokėti greitai ir saugiai. Labai ačiū.

Jurgis Lamsargis, 5626 W. 64 St., Chicago, Ill.

"Brangios Naujienos:"

"Duodu žinoti, kad aš gavau per jumis kvitą nuo pinigų iš Lietuvos; buvo labai greitai išmokėti. Mano tėvis yra linksnas gaves pinigų, o aš širdingai dėkavoju už greitą patarnavimą.

"A. K. Prakuliaskas, 2421 W. 46 St., Chicago, Ill.

Naujienų Telegrafinės perlaidos pagreiti-na pinigų išmokėjimą Lietuvoje nuo 2 iki 3 savaičių, o kainuoja tik 50 centų daugiau negu paštu siunčiant.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Moksleivių Keliai

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje Organas.

REDAKTORIUS
M. J. ŠILEIKIS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Redakcijos pagalbinkai:
J. Aurila, 25 E. 23th St., Chicago, Ill.
J. Keserauskas, 1439 So. 49th Ct., Cicero.

CENTRO VALDYBA:

B. Simokaitis, Raštininkas, 5610 S. Sawyer Av., Chicago
J. Lazdauskas, Išdėninkas, 6044 So. Peoria St. Chicago.

K. BALMONT

Vertė J. Lapas

Ant vilko kailio

Puga duko iš pat vakaro. Užneš, užvertė sodžiūje visus langus. Jau ir be jo jie buvo užsaulę, taip kad nuostabu buvo žiūrėti per jų piešinius į mėnesinę naktį ir mėnesinį vakarą. O čionai dar ta puga. Nupiešė langus tankiais pavida-lais. Vienas vienas, vienas ant antro, šviečia, išeina, grįžta, nė vienas nepasikartoja, kiekvienas — skirtingas, o visi — kruvoje, susiliejo, nė pabaigos, nė pradžios jiems nėra.

Iš ryto atšilo. Prisinėjo naujo, balto sniego. Daug sniego. Taip švaru, balta ir pukuota. Apsidengė visas pasaulis savo žiemine, viską apimančia miste-rija. Nekrutanti medžiai apli-pę snaigaloms. Žiūrį jie baltu žvilgsniu ir lauke ir sodne. O miške nudžiugo žvėrys delei atšilusios, švarios tylos. Zai-džiančiais, supainiotais įmini-mais vingiavo kiškio pėdos: nuo miško į lauką ir nuo lau-ko į mišką.

Ukio gaspadorius buvo me-džiotojas. Jis gyveno ukyje vienas, o jo šeimyna buvo mieste. Tą vakarą, kada puga švilpė, jo namie nebuvo, o ka-da išpuolė švarus sniegas ir išsibarstė ant jo žvėrių pėdos, jis grįžo iš miesto ir ukį ir at-siuvėžė su savim savo mylimąjį sunų. Tai buvo raudonplaukis, dešimties metų vaikelis. Rau-donplaukis vaikelis ne medžio-va, bet žiurėto, bet žaisti sniege, žaisti šiltame bute ir žiūrėti į paveikslus, kabančius ant tuščių kambarių sienų, ir iki užmirsimo žiūrėti į ledinius piešinius.

Iki užmirsimo? Ne, jis vis-ką vėliau lengvai ir aiškiai at-siminė. Kada jis įtemptai žiūrėjo į užsaulius langus, jo akys pradėjo vilniuoti, asaro riedėjo, o pakaušy buvo nusuprantamas, ne tai kanki-nantis, ne tai saldus skausmas. Ašaros vėliau perstodavo rie-dėjusios, skausmo nelikdavo, būdavo tik tiktai nelaukiamai at-ėjęs džiaugsmas, vis labiau be-sidauginantis savo spindėjime, vis labiau šventadienio regėjime. Vaikelis matė žiedus ir medžius, sodnus ir miškus, žvė-ris ir žmones, paukščius ir pe-teliskės. Visa tai jis matė ka-da tai tenai už lango, bet te-na už lango visa tai buvo švie-si ir tamsu, o čionai pietame sušalime viskas buvo šviesu. Šioje tyloje ir atskyrimame jam dar protarpiais matėsi nauji dalykai, kurių jis už lango ne-matė, o tik liudnai kai kada matė sapne. Už lango viskas busada buvo sudraskyta, viskas visada buvo kokio nors ne-prietelystė, arba nesutikime, o čionai, ant lango, ant piešinių, piešinių, viskas buvo susi-lieję kruvoje, nesimaišę, o tik-tai susiraite, kaip tai buna, ant ilgos-ilgos besivartančios juos-telės.

Jis žiūrėjo. Jis žiūrėjo, o kada nuvargo, išėjo į baltą lauką, priešo prie-sodo, bet jėiti į jį buvo nega-jant limpančiam šaltį, jis pa-lima — per daug gilius buvo pusynys. Jis išeidavo už vartų ir ilgai stovėdavo ant prudo, ka-kingo miško. Vilką jis užmušė me iškirstuose akečiuose šal-sekingu iššovimu, tartum jis dės, bet kartu ir linksminosi

žiemos suvargintos antys ir žąsys.

Ir taip visą dieną iki švėta-saulės. Kada vakare pasidra-sinę mėnulis išliejo savo tylūs čierus, jis tartum įėjo į pa-singusio choro tylą; jo va-dlios jau visai neliko, ir be pa-baigos jis žiūrėjo į mėnesinius piešinius ir vis labiau pražys-tančius sušalusius žiedus.

Iš ryto tėvas išėjo medžioti. Vakare žadėjo grįžti. Bet jo vis dar nebuvo.

Vakaras jau persivertė į nak-tį. Raudonplaukis vaikelis pa-vakarieniavo vienas. Didelis sieninis laikrodis taškėjo. Tik-tak, tik-tak. Į dešinę, į kairę, tik-tak. Į dešinę, į kairę, de-pę snaigaloms. Žiūrį jie baltu žvilgsniu ir lauke ir sodne. O miške nudžiugo žvėrys delei atšilusios, švarios tylos. Zai-džiančiais, supainiotais įmini-mais vingiavo kiškio pėdos: nuo miško į lauką ir nuo lau-ko į mišką.

Ukio gaspadorius, kuris ne-didelį skalčių kambarių tetu-ėjo, nemylėjo svečių ir tyčia paruošė taip, kad svečiams, jei-gu jų rastųsi, nebūtų kame nakvoti. Nedarė jis išemimų ir del savo vaikų ir nemylėjo jų lankymąsi. Nors tas vaikelis su aukšniais plaukais, taip nepa-našiais ir juodais jo plaukus, vi-sada buvo jam mielas, jis džiaugėsi jo buvimu nuo visų atskirtame savo name, atsi-veždavo jį pas save iš miesto ir jėgu iškeliaudavo, kai da-bar, įsakydavo senai šeimini-kei gerai ponaitį pavalgydinti ir laiku valgamajam kambari ant vilko kailio paguldyti, už-kurti pečių, idant būtų šilta ir kad vaikelis galėtų ugnim pa-sidžiugti.

Vilko kailis buvo milžiniš-kas ir fanatiškas. Penki vil-kaū turėjo skirtis su gyvenimu iki jis galėjo būti padarytas. Jo pukai buvo labai geri, švie-siai pilki, su baltais šešėliais, labai įvertinami žinovų. Tie penki vilkai žuvo įvairiai. Du buvo užmušti medžioklėje, du buvo nuuodoti, paskutinis bu-vo pagautas slastais, kurių žio-tytis jį sušlubino, ir jis buvo už-muštas sodžiūje. Gražiausieji ir stipriausieji buvo du pirmieji, vilkas ir vilkė. Užmušė juodu jis pats, tas medžiotojas, vie-tname savo nesuskaitomų šiau-rinių miškų, kame pakraščiais, protarpiais ir tarpe atskirų tan-kumynų buvo daug tankių ba-lų. Vieną skajstų ir šaltą rytą, kada jau kvapas šalo bedusuo-jant limpančiam šaltį, jis pa-saugojo tą vilkų porą ant kran-pusnys. Jis išeidavo už vartų ir didelės balos, pakrauty juo-ligai stovėdavo ant prudo, ka-kingo miško. Vilką jis užmušė me iškirstuose akečiuose šal-sekingu iššovimu, tartum jis dės, bet kartu ir linksminosi

kurentas, o taikant į vilkė jam pasikeitė ranka ar akis ir jis ją tik sužeidė. Ji ne bėgti pa-sileido, bet su netikėtu greitū-mu puolė ant jo. Pribaigė jis ją su peiliu rankoje, bet pirm negu apsvirtė mirstančios silpnybės vilkės akys ir pirm negu nutilo jos baltų ilčių grietimas, įėjai giliai perkan-dam jam ranką, ir žvėries įkan-dimo ženklas pasiliko visam jo amžiui.

Delei perkandimo rankos me-džiotojas tą žiemą ilgai nega-lėjo medžioti, o vilkai sodžiū-je kėlė daug neramumo. Jis to-del eidavo apžiūrėti ir nuodus ir slastus. Avinyčioj buvo pa-rinktas paukęs avinėlis. Jį pa-piovė, nulupo jo pukuotą baltą odą, o švelniam kune padarė daug mažų skylučių ir į tas skylutes įdėjo strichinoms. Nu-luptąjį avinėlį vėl apvilko kai-riui ir pametė prie balos tarpe miško ir sodžiaus. Du vilkai tenai buvo rasti be žado su sustingusiais sąnariais, su kre-ivai pritrauktomis prie nugar-kaulio galyomis. Jų lavonai gulėjo žymioj tolumoj viens nuo kito, bet visa padėtis išsi-varečius ir sukreivintų lavo-nų, užriestos galvos, nuogi dantys ir išsišėpusios žiotys turėjo tiek panašumo, kad ro-dos juodu pačiame susijudini-me ir mirtingam merdėjime pamėgdžiojo viens kitą.

Vieni sakė, kad tos nuozmio-sios gaujos dar trys vilkai liko gyvi, kiti sakė kad vienas. Ne-žinia. Žinoma tik tiek, kad ne vienas ir ne trys vilkai nuodu nepanorėjo. Vienas vilkas bu-vo pagautas slastuose, sulau-žant jam užpakalinius kojas ir suimant metalinėmis žioti-mis už kaklo. Kada vilką par-vežė į sodžiū, kaimo vaikai il-gai džiaugėsi belaisviu, nors jis dar pusegyvis budamas juos baugino savo verksmu. Pats medžiotojas ilgai žiūrėjo į jį, tartum kaž-kodel nenorėjo jo užmušti. Vėliau jį papiovė.

Penkių vilkų fantastiškas kailis buvo daugiau pagražini-mu negu būtina reikalingas dalykas. Medžiotojas prisideng-davo juo viršų kitų šiltų dra-panų, kada įsiai važiuodavo kur nors labai toli laike labai žiaurii, šalčiu. O šiaip papras-tai tas kailis tarnaudavo kai divonas del retų vienkiemio ukio svečių arba kai kada ty-lus raudonplaukis vaikelis mie-godavo ant jo.

„Na, mylimasis, miegok. Pe-čius dega. Kada ponas grįš, ugnis perdegis ir galima bus pečių uždengti.“

Pripasakojus nemažai įvai-rių kalbų ir palinkėjus, sena šeiminkė, panaiš į visas pa-sakiškas aukles, išėjo sau už-simušti ramiu miegu, o išaida-ma maloniai pažūrėjo į vaike-lį savo geromis ir priakinto-mis akimis. Jinai matė kudikio ramiai tylų veidelį. Keistas po-naitėlis, kuris visada tyli. Mė-nėsinė naktis, gal but, daugiati-tą vaikelį matė, ir baltas mė-nulis, gal but, žiūrėjo jam tie-siai į sielą iš savo tuščio apsi-vertimo ir apvalio sušalusio ku-polo.

Beje, šeiminkė, pirm išėj-i-mo, pastebėjo netvarką. Į po-nų kambarius nubėgo katinas Vaska. Katinas gražus, žiban-čiai juodas, su apvaliu, baltu šlaku pačiam vidury krutinės.

„Kis-kis. Eikime į virtuvę, nenaudėli.“ sakė sena šeiminkė. Bet ne viliojantis „kis-kis“, ne kitoks prašymas ir prievarta negalėjo žvėries išprašyti iš šilto kambario. Į pašaukimus jis niurnėjo, į bandymus jį pa-imti prasilenkdavo, nesiskubin-damas nueidavo tai į vieną kampą, tai į kitą ir atgal grįž-davo į vieną ir tą pačią vietą tarp vilko kailio ir pečiaus, ar-ti prie ugnies. Pavedžiujęs po kambarį seną šeiminkę, kuri pamojus ranka ir dar kartą palinkėjus ponaitiui ramaus miego, įėjai tampriai pridri-riusi duris išėjo sau.

Raudonplaukis vaikelis gu-lėjo ant vilko kailio ir padėjęs rankas po galvos žiūrėjo į ug-nies žaismę. Visam pasauli bu-vo jis vienas. Už lango buvo balta mėnesinė naktis, ir aukš-tasis raganius švietė spindin-čiai plaukdamas mėlynomis ju-rėmis, kai kada paskėsdamas vilnotuose debesyse. Beribė erdvės tyla susiliejo su žeme ir visi medžiai, aplipę sniegu, da-rėsi vis labiau ramesni del juos apgaubiančios šviesos, neapma-doma sniego viešpatystė vis ry-jančiai klausėsi besileijančiam dainavimė mėnesinių spindu-lių. Tos tylos muzika ir švie-sios įkvėpimas skverbėsi ir į ty-lų butą, kame buvo tylusis vai-keilis, tylusis žvėris ir tyliai ošiantį raudoną ugnį. Pats sieninio laikrodžio dundėjimas pasidarė gilesnis ir melodiš-kesnis. Šokinėjanti apie pečių šešėliai tartum užsiėmė nera-mia chorvedyste. Ant sienų ka-bojo naivūs paveikslai nuotra-kų nuo senovinių steliuotų kau-rių. Paveikslas pasaulio sutvė-rimo, pirmosios rojaus dienos, žiurinti į miegantį Adamą Ie-va, pasakiškas Adomas, prieš kurį poromis čjo viso pasaulio žvėrys tuo laiku, kada jis sa-vo šauksmu duoda kiekvienam vardą, ir poema suvalgyto obu-lio, po ko seką išvaymas iš rojaus, ir ilgas metraštis visų žmogaus permamų, ir, paga-liau, paveikslas Baisiojo Teis-me.

Nors vaikelis dar mažas bu-vo, bet visa tai jis jau žinojo iš atminties. Jis mylėjo pa-žvelgti į vieną ar kitą paveiks-lą ir su juo susijungti ir sem-ti slaptas mintis. Bet dabar įsiai žiūrėjo į ug-nį, kuri, tykiausi darna ir trau-kėdama, ruošė daugybę umių vaizdų: neissemiamybę raudo-nų, geltonų, oranžinių, ir mė-lynų, ir mėlyvų, ir lėlijavų še-šėlių. Tarpais jame mintys py-tėsi, ir jis visas persimetė tai į vieną, tai į kitą šokinėjančią ir židindį figurą. Tos spin-dinčios salamandros, persimes-damos nuo vienos išdagos ant kitos, keitė savo formą, apie kiekvieną medžio šmotą skir-tingai spietėsi, bet po sala-mandry šokinėjimo ir apkabi-nimo kiekvienas medžio šmo-telis mažėjo, raustančiai tirpo ir tame sukaustytam, suvaržy-tam, skaisčiai perdegusiam lau-tinai užgeso. Bet visą tą nak-tį, toj sugrubsioj tamsoj, raudonplaukiui vaikeliui sap-naivos begalinė sniego lygu-ma, o per ją su degančiomis akimis bėgo prie kraštinės horizonto linijos vilkas ir vil-kė, kame matėsi nuo sudegu-sio kaimo raudonas dangus.

Ir kas-gi daugiau? — mąs-tė vaikelis. — Dumai išeina virš stogo ir dingsta ore be-pėdsako. O kambarį darėsi vis šilčiau, ir linksma žiūrėti į ki-birkštis ir raudonus ugnies kaspinus.

Bet vaikelui pasidarė liud-na bėmąstant apie tai, kad no-rint pečiųje deginti tokią gra-žią ugnį, reikia kad kas nors su kirviu ir piuklu būtų miške, ir kad kristų pakirsti medžiai, ir kad piaustytų ir kapotų puik-kius, vienodus medžius. Jam taipjau atėjo į galvą mintis, kad tas spindinčiai juodas ka-tinas, taip žibindomis savo ža-liomis akimis, tyko peles ir po-minkšto pasiokėjimo galabina-jas. O vaikelis mylėjo mažas peles su jų veikliomis kojutė-mis ir lėtu rabždenimu už sie-ninių popierių.

Kada vaikelis tatau mąstė, katinas pakėlė galvą ir spin-dinčiomis akimis pažūrėjo į jį, tartum jis būtų girdėjęs jo mintis. Raudonplaukis vaikelis paviliojo jį pas save. Ir tykiaus žingsniais aksomi-nės kojos nuėjo nuo ugnies prie vilko kailio, ir malonus katino kunas pradėjo krutamai glaustis ir glamonėtis prie vai-kelio. Padengta šilkiniais plu-kais graži žvėries galva su primėrktomis ir smaragdiškai mirgančiomis akimis glaudėsi prie vilko rankos. Apvalus bal-tas šlaks ant jo krutinės bu-vo kai mažas mėnesinis ritinis. Niurnantis kaklas vartėsi ir vienaip ir kitaip. Žibinti nuga-ra lankstėsi po plonų ir be priežasties drebančių vilko pirštelių, žvaliai paantrinančių glostanti krutėjimą, o ilga, pu-kuota uodega be paliovos kru-tėjo.

Zaliakis žvėris darėsi vis linksmesnis ir neamesnis de-lei mažos rankos glostymo. Jis taikėsi prie vilko visu savo kunu, meiliai ir prašandiai glaudėsi prie rankos visai ne-laukiamu krutėjimu. Vaikelis glostė jo sprandą, jo nugarą, jo liaunus šonus, jo dreban-tį pilvą, ir kaž-ką jam nesupran-tamą palietęs umai sustojo. Čia, ve čia buvo kaž-kas pa-liesta netikėto: mažą magiška-lazdelę, ir vilko širdy pasida-rė karšta ir neramu, o žalia-kis žvėris, niurnėdamas ir dre-bėdamas, čmė su malonumu lė-tai kštė į apsistojusią del nuo-stabos ranką. Ir pagaliau vai-keilis pajuto, kad ir jam įvyko kaž-koki nesuprantama, neti-kėta permaina, ir jam pasidarė neramu, pageldaujama ir karš-ta. Primerktomis savo akimis jis prieš save matė kaž-ką spindinčią juodo, ir jautė, kad jį įtemptai žiuri iš vidaus degančiomis žalia šviesa mir-gančiomis akimis katinas, ir jautė minkštą palietimą pūkų, ir girdėjo toli laikrodžio dun-dėjimą, ir matė toli raudoną dangų, tartum kaž-kur už dau-gelio varstų prieky degė visas sodžiū.

Snaudulys užkariavo vaiko smegenis. Šviesa ir žiedai, pie-šiniai ir garsai, — viskas susi-lijė į vieną neatskiriamą yve-natą, kurioje buvo liuliavimas, baimė, saldumas ir užmarštis. Vaikelis užmigo taip stipriai, kad jis dagi negirdėjo kaip sunkiai žengdamas, nors veng-karduose tas Institutas dar pa-tvirtina, jei kava yra gerai iš-virta, tai priduoja žmogui svei-katą. Taipgi kavos vienas ar-ba du puodukai žmogų padaro pročiškai veiklesniu, padidina smagų veikimą, širdį grei-čiau plaka, prašalina vėmimą ir abelnai kava gimdo didesnį gy-vasties veikumą. Kava yra ne-taip, kaip kiti stimuliacinio vai-tuose kambariuose, lyg rodos tėvas būtų grįžęs ne vienas. Ugnies salamandros jau senai pabaigė savo kibirkščiujantį šokį, o pridengiantis apvalią pe-čiaus burną dangtelis nukrei-pė šiltą orą nuo aptemusio pe-čiaus į kambarį. Užgeso ir se-nuose kandelabruose degusios žvakės. Užėjo ir mėnulis už balto, bet storo debesies, idant švėtos. Užsidarė ir žaliotos žvėries akys. Visi šviesos šal-tiniai užgeso. Bet visą tą nak-tį, toj sugrubsioj tamsoj, raudonplaukiui vaikeliui sap-naivos begalinė sniego lygu-ma, o per ją su degančiomis akimis bėgo prie kraštinės horizonto linijos vilkas ir vil-kė, kame matėsi nuo sudegu-sio kaimo raudonas dangus.

BANKETAS

Liet. Moksleivių Susiv. Ame-rikoje 2 kuopos rengiamas Ban-ketas pagerbimui baigusį kur-sus moksleivių įvyksta penk-tadienio vakare 9 val., rugpiučio 22 d., Morrison viešbuty, Parlor H. Madison ir Clark gatvių.

Visi baigusieji mokslą ir sve-čiai yra širdingai prašomi atsi-lankyti. Tiekietis reikia gauti iš anksto, nes viešbuty nebus pra-duodami.

Tiekietai galima gauti pas mo-kseivius, laikraščių ofisuose ir lietuvių aptiekose bei Aušros knygyne.

Banketas bus iškilmingas. Bus žymių kalbėtojų ir laikraš-tininkų, daktarų, profesionalų ir moksleivių draugų. Bus ir muzikalis programos.

—Banketo Komitetas.

Kava ir kofeinas

Daug žmonių mano, kad kava yra nesveika gerti. Buk kava padaro žmogų nervuotą, užkietina vidurius ir labai kenkia svei-katai. Laikraščiuose kartais nu-rodoma, kad kava naikinanti žmonių protą, trumpinauti am-žių ir labai kenkianti civilizaci-jai. Rašėjai prieš kavą visados remiasi tuom, kad kavoje ran-dasi alkaloidas vadinamas kofei-nu.

Tokios agitacijos prieš kavą tęsėsi per kelis metus. Ištikro gi tokia kova buvo ir dar yra veda-ma ne prieš kavą, bet prieš ka-vos trustus. Kavos priešai rašy-dami prieš kavą visada perša žmonėms gerti kitokius gėrimus vietoje kavos. Dabar yra garsi-nama kava be kofeino, sako la-bai sveika gerti del žmonių (?).

Naujos kompanijos norėda-mos parduoti savo tavorą arba surasti rinką savo tavorams, jos griebiasi visokių priemonių, kad pasmaugus kitas kompani-jas. Varydami agitaciją prieš kavą agentai stengiasi įrodyti valdžiai, jog kava yra narko-tiškas gėrimas ir turis būti už-draustas pardavinėti žmonėms. Jie priskaitė, jog kava yra taip pavojingas gėrimas kaip kad yra alkoholis ir narkotiški vais-tai.

Praeitą metą man teko skai-tyti rašinėlis, buvo rašytas vie-no jauno lietuviško daktaro. Matomai, jis norėdamas save iš-sigarsinti prigązdino savo skai-tytojus nurodymas, jog kava yra didelis nuodas. Net vieną ypatajį jis išgydęs, kuri buvusi spindinčiai juodo, ir jautė, kad kavos. Matyt, kad tas gydyto-jas nežinojo nuo ko jo ligonis buvo užsinuodijęs, bet jis sakė kad nuo kavos.

Kadangi didelė kova buvo ve-dama prieš kavą, tai Technolog-i-jos Institutas Māssachusets valstijoje paėmė tą dalyką ištir-ti. Per tris metus tirinėjimo apie kavą tam Institutui kaina-vo \$40,000. Po trijų metų darbo pranešė, kad kava visai nėra pa-vojingas gėrimas žmonėms. Ka-va nepadaro nė jokių blogų pa-sekmių del žmogaus. Savo re-korduose tas Institutas dar pa-tvirtina, jei kava yra gerai iš-virta, tai priduoja žmogui svei-katą. Taipgi kavos vienas ar-ba du puodukai žmogų padaro pročiškai veiklesniu, padidina smagų veikimą, širdį grei-čiau plaka, prašalina vėmimą ir abelnai kava gimdo didesnį gy-vasties veikumą. Kava yra ne-taip, kaip kiti stimuliacinio vai-tuose kambariuose, lyg rodos tėvas būtų grįžęs ne vienas. Ugnies salamandros jau senai pabaigė savo kibirkščiujantį šokį, o pridengiantis apvalią pe-čiaus burną dangtelis nukrei-pė šiltą orą nuo aptemusio pe-čiaus į kambarį. Užgeso ir se-nuose kandelabruose degusios žvakės. Užėjo ir mėnulis už balto, bet storo debesies, idant švėtos. Užsidarė ir žaliotos žvėries akys. Visi šviesos šal-tiniai užgeso. Bet visą tą nak-tį, toj sugrubsioj tamsoj, raudonplaukiui vaikeliui sap-naivos begalinė sniego lygu-ma, o per ją su degančiomis akimis bėgo prie kraštinės horizonto linijos vilkas ir vil-kė, kame matėsi nuo sudegu-sio kaimo raudonas dangus.

Sukilimas organizmo veiklu-mo priklauso nuo kofeinos. Ko-feino viename kavos puodu-karandasi apie 1.5 graminai arba 99 miligramai. Yra ištirta kiek rei-škėtų duoti kraliui kofeino, kad galėjus jį nuuodinti. Ant kiek-vieno tukstančio gramų sverian-čio kraliko reikėtų duoti 3.69 gramai, kad pakenktų jo gyvas-čiai. Jei žmogus norėtų nusi-nuodyti su kava ir jis svertų 150 svarų, tai jam reikėtų išgerti kavos daugiau kaip 200 puodu-kų. Vienas arba du puodukai kavos žmogui nieko nekenkia ir jokio pavojaus del užsinuodiji-mo nėra.

Kavoje kofeino randasi nuo vieno iki dviejų nuošimčių. Ko-feinas, kuris randasi kavoje, tu-ri sekančią veikmę:

—Priduoja stiprumą.

—Priduoja didesnį gyvybės veikumą.

—Sustiprina nervus.

—Prašalina vėmimą.

—Gelbsti suvirinimui maisto viduriuose.

—Ir liuduoja vidurius.

Aukščiau išdestyta kavos vei-kmė žmogui yra tikrai naudin-ga del jo sveikatos. Todel gali-ma kavą perkirsti prie naminių vaistų, kurią žmogus vartoja prie kiekvieno valgio. Kavos Jungtinėse Valstijose išgeriama kiekvienais metais apie 1,500,000,000 svarų arba 750,000 to-nų. —F. J. Šeštakas.

SEIMAS

Lietuvių Moksleivių Susvie-nijimo Amerikoje SEIMAS pra-sidės šeštadieny, rugpiučio 23 d., pirmą valandą po pietų, Ray-mond Institute, 816 W. 31 St., Chicago, Ill. Seimas tęsis iki vė-lyvo vakaro. Sekmadieny tęsis kitos sesijos.

Nuoširdžiai kviečiame visus L. M. S. A. narius nesivėlin-ti susirinkti. Meldžiame atsilanky-ti prie atidarymo LMSA. Seimo studentus bei studentes, profesionalus ir visus studentų drau-gus.

Jeigu kurie mūsų draugai ne-galėtų dalyvauti LMSA. Seime, tai malonu būtų Seimo nariams išgirsti iš jų apie studentų rei-kalus ir veikimą, nors per laiš-kuoj.

Visus Seimui laiškus siųskite Centro raštininkui B. Simokai-čiui, 5610 So. Sawyer Ave. Chi-cago, Ill. Aukus siųskite: "mo-ney orderiu" Centro raštininkui J. Lazdauskui, 6044 So Peoria St., Chicago, Ill.

Tikimės, kad visi užjaučian-tys Amerikos studentų reikalus dalyvaus mūsų Seime.

—Centro Valdyba.

Kodel studentams reika-linga organizacija?

Studentas mokindamasis per dienas ir naktis, paalsina savo protiškį veikimą. Geriausias protiškas pailsis yra susijęs su draugais pasikalbėti apie sa-vo nuotikius ir reikalus. O kas taip gerai supras tuos lietuvi-o studento reikalus, jeigu ne kitas lietuvis studentas, nes ma-žiaus ar daugiaus lietuvių stu-dentai yra priversti gyventi vie-nodose aplinkybėse. Keli studen-tai susiję gauna progos pasi-tarti apie savo pasisekimus ir apie sunkias užduotis. Patogia-sia vieta studentams susieiti ir susipažinti yra studentų susirin-kime.

Tiesa, esu ne nuo vieno stu-dento girdėjęs sakant, kad stu-dentų susirinkimai nei kiek ne-siskiria nuo paprastos draugijos susirinkimų, nes juose eina kal-bos apie priėmimą naujų narių, apie rengimą vakaro, komisijų raportai ir tt.— rimti, bet nuo-bodys draugijiniai dalykai. Tas tiesa, kad vienos draugijos svar-stymai yra labai panašūs į ki-tos, nors dauguma dalykų ir yra svarstoma kitaip, bet prie nutarimų visos draugijos nau-doja tas pačias pamatines taisy-kles t. y. visose draugijose na-riai išreiškia savo nuomones apie kalbamą dalyką, paskui bal-suoja ir tt. Be pmatinių taisyk-lių nė jokia draugija negalėtų prieti prie jokio rimto. nutari-mo, o be nutarimų nė jokia draugija negyvuoja.

Ne kartą man teko patstebė-ti, kaip jaunas studentas daly-vauja kokioje komisijoje, pas-kui reikia išduoti susirinkime raportą. Daug neaiškumų pas-tebėjan tokiuose raportuose tik-tai del to, kad jaunas autorius nesugebėjo paimti sau reikalin-gą medžiagą arba paimtą me-džiagą tinkamai nesutvarkė.

Čionais pasirodo, kad studen-tas yra priverstas mokytis kaip turi būti rimtai vedami draugi-jiniai reikalai, nes išėjus studen-tui į kitas laudies draugijas, jis turi pasirodyti rimtu ir sugabi-veikėje, o kitaip elgdamasis nu-stoja tos įtekmės laudyje, ku-rių jis kartais nori vadovauti kaip mokytas žmogus.

Studentai turėdami organiza-ciją gauna progą pasimokyti kaip turi būti vedami draugi-jiniai dalykai, gali surengti moks-liškas paskaitas, išleisti savo laikraštį, kuriame studentai ra-šo apie visokius savo reikalus, steigti fondą, iš kurio pavargę studentas galėtų gauti pašalpą. Visi tie dalykai, ka čionais mi-nėjam, yra gan svarbūs studen-tui dalykai, verta daug truso pridėti, kad paskui būtų galima naudą aplaityti.

— Senas studentas.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor F. Širgalis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8558

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$5.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, (išskyrus
šeštadienį, leidžia Naujiene Be-
reva, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8558

Užsieninio kalnai	
Chicagoje — paštu:	
Metams — \$3.00	
Pusmet — 4.00	
Trims mėnesiams — 2.00	
Vienu mėnesiui — 1.50	
Vienu mėnesiui — .75	
Chicagoje per nakties:	
Vienu kopija — 3c	
Savaitė — 18c	
Mėnesiui — 75c	
Savienytose Valstijose, ne Chicagoje:	
Metams — \$3.00	
Pusmet — 4.00	
Trims mėnesiams — 2.00	
Vienu mėnesiui — 1.50	
Vienu mėnesiui — .75	
Lietuvon ir kitur užsieniuose:	
(Atpaiginai)	
Metams — \$3.00	
Pusmet — 4.00	
Trims mėnesiams — 2.00	
Piguos reikia siųsti pašto Money	
Orderiu, kartu su užsakymu.	

Šių metų prezidento rinkimų kampanijoje svarbiausi oponentai bus kapitalistų pusėje Charles G. Dawes, o darbininkų ir fermerių pusėje — Robert M. La Follette.

Gen. Dawes yra tipingas stambiojo kapitalo reikalų gynėjas. Jis darbininkus jįsai žiuri tikrai kaip į irankį kapitalistams pelnus gaminti. Jisai nepripažįsta darbininkams net teisės organizuotis į unijas.

Amerikos Darbo Federacija, indorsuodama La Follette'o kandidatūrą, specialiai "pašlovino" Dawes'ą, nurodydama, kad jisai yra griežtas organizuotųjų darbininkų priešas. Užvakar Dawes, pradėdamas savo agitaciją, pašventė savo kalbą daugiausia La Follette'o ir jo rėmėjų atakavimu.

Taip, matoma, ir eis toliaus iki rinkimų: La Follette'o šalininkai bombarduos kapitalistų frontą, o Dawes bombarduos La Follette'ą. Coolidge su Davis'u vaidins neįžymias roles. O j komunistų kandidatų niekas ir domės nekreips; jų ir dabar niekas nepaiso.

Republikonų kandidatas j vice-prezidentus gavo didelę reklamą iš to, kad jo vardu pagamintasi planas "reparacijų" klausimui išspręsti tapo Europos valdžių priimtas. Susidaro keista padėtis: Europoje demokratiniai ir socialistiniai elementai stoja už Dawes'o plano įvykinimą, o Amerikoje Dawes'as stovi priešakyje tų gaivalų, kurie smarkiausia kovoja prieš progresyvią judėjimą.

Politikoje tokie dalykai dažnai atsitinka. Austrijoje, pavyzdžiui, socialistai yra griežtoje opozicijoje kleikalinei Seipel'io valdžiai, bet pataroji yra remiamą Tautų Sąjungos, kurios šalininkai yra ir socialistai.

Antras, dar ryškesnis pavyzdys. Italijoje fašistų valdžia persekioja komunistus (beveik taip pat žiau-

riai, kaip socialistus), bet Rusijos bolševikai padarė draugingą sutartį su fašistų valdžia ir taip didžiojo taja sutartim, kad Rusijos žmonėms buvo net krutamose paveikluose rodoma, kaip diktatorius Mussolini ir sovietų atstovai rašėsi po ja.

Laikraščiai praneša, kad Rusijoje dėl bedarbės ir bado vis didėja darbininkų ir ukininkų riaušės prieš valdžią. Tų pranešimų patikrinti negalima, kadangi Rusijoje nėra spaudos laisvės.

Bet bolševikų klapčiukai, žinoma, sakys, kad žinios apie tas riaušes esančios "kontr-revoliucionierių išmislas".

Jeigu būtų pranešta, kad Rusijoje viskas gerai, kad tenai žmonės "laimingi", kad pramonė "pakilo ant 100%", arba kad bolševikų mokslininkai užtikto netoli Archangelsko "kravas brangiųjų akmenų" (kaip kartą skelbė "Laisvė") ir kalnus aukso, — tai tuomet komunistų spauda šauktų, jogei tai yra "tikra tiesa".

Šerenga-Dėdelė-Pruseika-Vabalas nepatenkintas. Savo vienintelėje proletariškoje gazietoje jįsai barasi:

"Albertu Bensonu aš neužganėdintas. Jisai niekuomet neparenka aukų, jis nesirupina šerų (laikraštinių) pardavimu, jįsai negauna skaitytojų. Tai koks iš jo bus Masačuzės gubernatorius?"

Žinoma, kad yra prastats toks kandidatas j komunistinius gubernatorius, kuris nei aukų nerenka j komunistų fondus, nei "Laisvės" šerų nepardavinėja, nei jai prenumeratorių negauna. Pas tą žmogų, matyt, nėra jokių "revoliucinių idealų". Tikras "socialburžujus"!

Duodame įnešimą išmest jį iš Trečiojo Internacionalo sekcijos ir užkabint krepšius vertesniams tos garbės draugui.

Apžvalga

PASIGENDA TAUTININKŲ PARTIJOS

Brooklyno "Vienybė" džiaugiasi, kad šiauliuose rugpiučio 17 d. turėjo įvykti Lietuvos tautininkų suvažiavimas savos partijos suorganizavimui. Sakė:

"Velijame, kad tas suvažiavimas sukvietė visus gerus lietuvius į vieną kuną ir suorganizuoti politinę partiją, kuri gintų vien lietuvų ekonominis ir dvasinius reikalus, neprisidengiant jokiais socializmo ir krikščionybės rubais. Lietuvoje reikia partijos, kuri būtų liberalė ir pažangi, kuri statytų Lietuvos atgimimą augščiau visko".

Apie tą suvažiavimą buvo pranešta "pažangiečių" organe, "Vaire", ir jį, be abejonės, organizuoja daugiausia smetoniniai "pažangiečiai".

Naują partiją jie nutarė, organizuoti delto, kad senasis j partijos vardas yra per daug diskredituotas žmonių akyse. Pažanga priešinosi žemės reformai ir gynė dvarininkų reikalus. Tas nuo jos atstumė liaudį, ir trejuose visuotiniuose rin-

kimuose jiems nepavyko praveisti į seimą nė vieno atstovo. "Pažangiečiai" mano, kad jiems seksis geriau žvejoti, kuomet jie pakeis savo firmos vardą. Jie elgiasi panašiai, kaip Amerikos komunistai, kurie steigia vis naujas ir naujas "partijas", kuomet pasirodo, kad senasis "partijos" vardas nepatraukia minių.

Ir tiems spekuliuojantiems atžagareiviams "Vienybė" rodo didžiausios simpatijos. Kur gi dingos jos "liberalizmas" ir jos "demokratizmas", kuriais jįsai nuolatosis girijasi?

Ką jį, be to, ketina daryti su liaudininkais? Jeigu Lietuvoje įsikurs tautininkų partija, tai "Vienybė" rėms ją; liaudininkams jį tuomet turės duoti "saklį". Jį, beje, jau ir dabar aiškiai sako, kad liaudininkai esą negerai, nes Lietuvai reikia tokios partijos, kokią rengiasi suorganizuoti tautininkai.

"Naujienos", kaip matote, tiesą sakė, kuomet jos nurodė, kad dešinieji sandariečiai remia Lietuvos liaudininkus ne iš širdies, o tiktai iš bėdos. Kai Vileišis, Alseika, Zygelis ir Natkevičius pabuvo Amerikoje, tai tarp sandariečių pasidarė mada girti liaudininkus. Bet jeigu čia atvyktų Smetona arba Voldemaras, tai jįsai bent du trečdaliu Sandaros susikštų j savo kišenių. Korporantų-studentų atstovai Marčiulioniai Amerikoje pasišvaisčius, dauguma sandariečių juk jau paniekino savo "draugų" liaudininkų patarimus ir rėmė korporantus.

RAUDONIEJI PURISKEVICIAI

Kitąsyk garsusis rusų juodašimčių vadas Puriskevičius mēgdavo tyčiotis iš socialistų, kad jie esą "bailūs". Nes, girdi, jie organizuojasi slapta, bijodami pakliuti j policijos nagus. Socialistų vadai esą kursto žmones prie revoliucijos, bet patys gyveną užsienioose, kur valdžia negali jų pasiekti.

Lygiai tokie pat būdu dabar mėgina pajaukti socialistus ir "tikrieji proletariato liuosuotai", bolševikai bei jų apmokamieji agenteliai. Štai, "Laisvė" rašo, kad Rusijos socialdemokratų (menševikų) vadai "išdumė j užsienius" ir tenai laiko konferencijas ir rašo rezolucijas prieš sovietų valdžią, smerkdami ją ir uždėda jiems piniginę baudą nuo 60 iki 100 litų (Kaune yra net tam tikras automobilis girtuokliams rinkti), bėti ir tos priemonės kovoje su girtybe nedaug ką gelbsti, — girtų žmonių visad užteklinai.

Be to, be policijos ir šaulių su girtybe dar kovoja kunigų vadovaujama Blaivybės Draugija, kurios iniciatyva kartais buna fengiamos priešalkoholinės paskaitos, leidžiamos prieš alkoholinius raštai, kunigai iš sakyklų bara žmones už girtybę ir t. t. Tačiau nežiurint tų visų daromų prieš girtybę žygių, girtaujančių skaičius ne tikrai kad nemažėja, bet dar-gi didėja. Dabar jau nebe mažai yra ir mergaičių mėgstamųjų išsigerti.

Paskiausioju laiku kuniginė Blaivybės Draugija kovoje su girtybe daro iki šiol dar negirtus ir stačiai keistus bandymus. Butent, neva paskmingesniai kovai su girtybe Blaivybės Draugija stengiasi paimti j savo rankas svaiginamųjų gėrų pardavinėjimą ir tam tikslui iki šiol Blaivybė ir yra atidariusi savo traktierius, kuriuose kaip ir kitose bizniurių smulkėse yra pardavinėjami žmonėms svaiginamieji gėrai. Kaip keista ir stačiai yra juokinga matyti fenguojančias dideles iškasas su užrašais: — "Blaivybės Draugijos (Traktierius)". (Mariampolėje tokių blaivybės draugijos yra net du traktieriai).

Šis naujasis kovos būdas Blaivybės Draugijai steigė savo traktierius, bešališkai sprenenori pakliuti socialdemokratų-menševikų? Jį žino labai ge-

rai, kad jeigu kuris jį dabar pagrižtų Rusijon, tai jįsai tuojaus patektų j kalėjimą arba net j Soloveckas salas. Kai kurie socialdemokratų vadai — pav. Darnas ir Abramovičius — jau yra ištremti iš Rusijos! Sovietų valdžia davė jiems pasirinkti iš tremimų j Turkstaną arba j užsienius. Žinoma, kad jie pasirinko Vakarų Europą, o ne puslankinę Aziją.

Bailūs šeškai yra ne kovotojai prieš kruviną bolševikų despotizmą, bet patys bolševikai, kurie vartoja terorą savo politinių priešų išnaikinimui. Ir dar šlykštesni sutvėrimai, negu šeškai, yra "Laisvės" plunksnabraižos, kurie del biznio yra atsižadėję savo sąžinės ir laišo bolševikiško budelio batus!

Girtybė Lietuvoje ir kova su ja

Šiuo metu nepriklausomoje Lietuvoje girtybė daug plačiau yra įsigalėjusi negu kad buvo rusų laikais. Rusų laikais Lietuvos miestuose ir kaimuose žmonės toli gražu neišgerdavo tiek daug svaigalų, kiek jį išgeriam dabar — prie savosios valdžios. Nekalbant jau apie kitką, šiuo metu Lietuvoje dirbama labai daug naminės, kurią pas mus vadiname "samagonka"; jį rusų laikais buvo didelė retybė. Prie rusų Lietuvos žmonės, kaip dabar tenka patirti, taip mažai te dirbdavo samagonkos tik delto, kad bijojo svetimųjų valdininkų bausmės. Gi dabar nors už varamą samagonkos irgi yra baudžiami beveik nemažesne bausme, kokia buvo baudžiami prie rusų valdžios, bet savosios valdžios Lietuvos piliečiai kur-kas mažiau tebijo, o antra jie lengviau negu kad prie rusų randa galimybės nuo bausmės išsisukti. Su slaptaisais degtinės varytojais dabar pas mus daugiausia kovoja policija bei šauliai ir jiems ieškant slaptų bravarėlių neretai atsitinka rasti bedirbančius samagonką gerus savo pažįstamus ir draugus. Tokiuose atsitikimuose paprastai liekasi cielybėje ir bravarėliai ir jį savininkai negauna jokios bausmės, — mat, savo draugus labai nepatogu yra bausti (o kiti gavę kyšį tyli).

Miestuose pastebėjus gatvėse girtus žmones policija suiminėja ir uždėda jiems piniginę baudą nuo 60 iki 100 litų (Kaune yra net tam tikras automobilis girtuokliams rinkti), bėti ir tos priemonės kovoje su girtybe nedaug ką gelbsti, — girtų žmonių visad užteklinai. Be to, be policijos ir šaulių su girtybe dar kovoja kunigų vadovaujama Blaivybės Draugija, kurios iniciatyva kartais buna fengiamos priešalkoholinės paskaitos, leidžiamos prieš alkoholinius raštai, kunigai iš sakyklų bara žmones už girtybę ir t. t. Tačiau nežiurint tų visų daromų prieš girtybę žygių, girtaujančių skaičius ne tikrai kad nemažėja, bet dar-gi didėja. Dabar jau nebe mažai yra ir mergaičių mėgstamųjų išsigerti.

Paskiausioju laiku kuniginė Blaivybės Draugija kovoje su girtybe daro iki šiol dar negirtus ir stačiai keistus bandymus. Butent, neva paskmingesniai kovai su girtybe Blaivybės Draugija stengiasi paimti j savo rankas svaiginamųjų gėrų pardavinėjimą ir tam tikslui iki šiol Blaivybė ir yra atidariusi savo traktierius, kuriuose kaip ir kitose bizniurių smulkėse yra pardavinėjami žmonėms svaiginamieji gėrai. Kaip keista ir stačiai yra juokinga matyti fenguojančias dideles iškasas su užrašais: — "Blaivybės Draugijos (Traktierius)". (Mariampolėje tokių blaivybės draugijos yra net du traktieriai).

gijos traktieriuose yra tai ne kova su girtybe, bet stačiai pasityčiojimas iš blaivybės.

Federantų demonstracija

Kaunas. — Penktadienį, 1 rugpiučio, Kaune buvo švenčiama metinė Valstybės Konstitucijos paskelbimo paminėjimui šventė. Šventės išvaizda darė keistą įspūdį. Butent, valstybinėse įstaigose ir įmonėse privatinėse įstaigose ir fabrikose ėjo darbai kaip paprasta šokių diena. Miesto gatvėse plevėsavo tautinės vėliavos, vienok krautuvės ir net karčiamos visą dieną buvo atdarios.

Minėtąją valstybinę šventę federantai panaudojo savo agitacijai. Tą dieną jie atliko savo vėliavos pašventinimą ir paskui surengė iškilmingą eisnę po miestą. Demonstracija buvo atlikta sekandžia tvarka: 11 val. ryto Bazilikoje (Katedroje) buvo laikomos iškilmingos mišios, kurioms pasibaigus kunigas pašventino vėliavą ir pašventinęs pasakė prakalbą — išgirdamas federantus, kad jį frakcija Seime ginanti tikėjimą, leidžią naudinti laikraštį "Darbininką" ir t. t.

Po pašventinimo vėliavos federantai iš Bazilikos griežiant dviem muzikos orkestrams atėjo prie Karo Muzėjaus. Čia buvo pasakyta dvi prakalbos ir paskui ant žuvusiųjų už nepriklausomybę paminklo uždėjo vainiką. Uždėjo vainiką griežiant muzikai "Sugiedoto tautos himną".

Nuo Karo Muzėjaus demonstrantai nuėjo j kapines, kur irgi ant kapo kritusių kovose už Lietuvos laisvę uždėjo vainiką. Galop iš kapinių demonstrantai atėjo į Valstybės Teatrą, kur j lyderis Ambrazaitis išaiškino vėliavos reikšmę ir tuo j demonstracija užsibaigė.

Pažymėtina, jog nežiurint to, kad demonstracijoje be pačių federantų dalyvavo su savo vėliavomis juozapiečiai ir žytietės, tačiau demonstracija visgi buvo neskaitylinga, kas liudija, kad liaudyje federantai įtakos neturi, apie ką jie labai mėgsta girtis.

— Lietuvos darbininkas.

"Smagi kelionė"

Kauno — Mariampolės geležinkelis. Dabar negaliu nė pasakyti, ar tai reikalui ar bereikalui prispyrus pasitaikė minėtu geležinkelio važiuoti. Bilietas iš Kauno j Mariampolę — 4 litai 60 centų. Tai man tau geležinkelis: vingių-vingiai ir vingeliai! Plentas iš Kauno j Mariampolę lyg kad su pirštu tiesiog nurežtas. O geležinkelis, kuris turėtų but kuotiesiausias, išvingiuotas, lyg kad kokių piečių dirbtas. Žinoma, geležinkelį dirbant įieškota, turbūt, patogesnės vietos, žemės ir t. t. Bet tie vingiai — visgi nepaprasta. Man tais vingiais pasistebėjus, vienas keleivis paspasakojė: "Neseniai iš Kauno važiuojant, štai šitame vingyje, keletas vagonų parvirto ir kokią kilometrą vilko su žmonėmis parvirtusiu vagonu. Išgastis, riksmas buvo kuobaisiausias. Galų gale garvežis sustojo. Mašinistas buvęs girtas. Žmonėms garvežį apstojus ir rengiantis mašinistui kailį išperinti, jis savo garvežį atkabinęs nuo vagonų ir garą leisdamas nukautėjęs link Mariampolės. Žmonės — keleiviai, kam arti išsivaikščioję pėkšti namon. Ant jų atvažiuos garvežis ir užkėles vagonus ant bėgių, nusivežs j Mariampolę".

Pr. br.

Skaitykit ir platinkit NAUJIENAS

Jacob Wassermann

Vertė Kast. August.

GOLOVINAS

(Tęsinys)

Tuo tarpu moteris dejuodama ir šaukdama pasiekė pirmą aukštą ir valandėlei sustojo. Tik tik kvėpuodama ji atsigrįžo: iš viršaus laiptais ėjo jauna mergina, kurią Marija tuoj pažino kunigaikščiute Elena esant. Bet nė jos eisena, nė jos išvaizda nepateisino Elizavetos beprotingo bėgimo ir baimės. Ji ėjo laiptais lėtai, ir nors jos veide matėsi nepajudinamas pasiryžimas, vienok jos visa figura reikė pasibaurėjimą ir pasipiktinimą. Marija pažengė kelis laiptus, — Elizaveta Petrovna susidūrė su ja. Ji, matomai, manė, kad tai naujas priešas, ir surikusi nežmonišku balsu ėmė svyruoti ir butų sugriuvusi, jeigu Marija nebutų jį sulaikiusi. Pajutusi pagalbą, mergina tvirtai išliko ir apsikabino, o paskui nusileido ant kelių. Tuo tarpu priejo išėjo Marija. Tuo prie jos prijos sistatė Elena Nelidova. "Jūs iš-einate?" nustebsiai susnibždėjo jį. "Iš-einate? Ir imate į savo globą tą gyvatę? Teikiate pagalbą tai begėdei?"

Elena Nikolaevna, aš matau tik nelaimingą moterį", tarė Marija. "Nieko kito apie ją aš nežinau. Nejaugi, jūsų manymu, aš galiu atstumti nuo savęs žmogų, kuris prašo manęs gelbėti jį, kuomet aš pati stengiuosi išsigelbėti?"

Antrą kartą Marijos žodžiai suraminančiai paveikė j jauną kunigaikščiutę. Jos veidą sutraukė mėšlungis. Staiga drebančiomis rankomis jį nutraukė nuo krutinės deimantinę sagą ir įdėjo j Marijos ranką. "Aš jau pakankamai prieš ją nusikaltau ir nebenoriu tą kaltę didinti", susnibždėjo ji desperatingu balsu; "atiduokite ją tai sagą. Parduokite ją dėl jos. Ji elgėta. Aš pinigų neturiu. Tik neiduokite mane!"

Marija atsakė jai dėkingu žvilgsniu. Nebuvo galima nė minutės ilgiau laukti. Ją garsiai ragino eiti Fedia. Elena dar su ja kelis žingsnius paėjo. Prie laiptų jį pasitvėrė Marijos ranka ir išsigandusiu, vaikiskų balsu susnibždėjo: "Aš bijaus! Aš taip bijaus!" Jos keistos gėltos akys plačiai prasivėrė: "Aš taip beprotingai bijaus!" pakartojo ji, "gal but, nuo tos baimės aš ir pasidariau toki negeras".

"Jūs esate gera, miela", tyliai ir maloniai atsakė Marija. Jauna kunigaikščiutė uždengė rankomis veidą ir pasuko atgal, o tuo tarpu su sunkia širdžia Marija — ėmė eiti laiptais žemyn.

(Bus daugiau)

Įvairenybės

P pinigai pavojingi sveikatai

Anglų profesorius V. Mildich ilgą laiką tyrinėja ligų platinimosi priežastis. Neseniai jis paskelbė daugybę pavojingų žmogaus sveikatai dalykų, tarp kurių ne menką vietą užima ir popieriniai pinigai. Jie esą geriausi ligų daigynai. Ant kiekvieno banknoto, vidutiniai, randasi 142,000 bacilų. Stebėtina, kad juo naujesnis banknotas, juo daugiau ant jo bacilų. Ant naujų banknotų jų esama virš 405,000. Ant senų, apsitrynusių mažiau; daugiau sias 38,000. Daugiausia esama džiuvos ir difterito bacilų. Tačiau daugumoje atvejų bacilos taip nusilpnintos, kad negresia dideliu pavojumi. [T.]

Skaitykit ir platinkit NAUJIENAS

L.S.S. ŽINIOS

Oficialinis Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyrus,
eina kartą savaitėje, Ketvirtadieniai

Rugpjūčio 21, 1924

Eilinis No. 72

Visi šiam skyriui raštai reikia adresuoti L. S. S. Sekretoriui
A. Žymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L.S.S. Pildomasis Komitetas:

Centro Sekr. A. Žymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Organizatorius J. Smolėtis, 10604 Ed-brooke Ave., Chicago, Ill.
Sekr.-Izdin. P. Miller, 3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygtis A. Kemeža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.

NARIAI:

A. Greblis, 10225 Perry Ave.
J. Degutis, 1521 N. Irving Ave.
J. Vilis, 1511 N. Wood St.
J. J. Čeponis, 4138 Archer Ave.
— visi Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Centro Komitetas:

Pirmninkas — F. Skamarakas, 6829 Calumet Ave., Chicago, Ill.
Sekretorius — A. Vilis, 2241 North Western Ave., Chicago, Ill.
Kaslejas — A. Kemeža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.
Finansų Sekr. — O. Baniene, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygtis — J. Vilis, 1511 N. Wood St., Chicago, Ill.
Nariai — V. Mišeika, F. Tverijonas.

Kilimas ir smukimas neo-komunizmo

Rašo H. Kontarovich
Vertė A. Ž.

(Tęsinys)

Ką reikia daryti? Taktika komunistų internacionalo išreikšta teziuose ir rezoliucijose antro kongreso buvo geros "tikta Raro laike". Bet kuomet galų gale tapo suprasa, kad pasaulinė revoliucija ateis tikrai po metų ar dar daugiau, tai ką komunistinė armija darys per tą laiką? Suprantama, nėra jokio išrovavimo dar daugiau susiskaldyti. Taipgi nėra išrovavimo visai atsiskirti nuo darbininkų klasės ir visai ignoruoti darbininkų kovą už kasdieninius reikalavimus ir vien tikta sukauti: "padarykite socialę revoliuciją". Trečias kongresas, todėl, nutarė išdirbti naują taktiką, — taktiką taip vadinamo "suvienyto fronto".

Tas jų suvienytas frontas visai nebuvo panašus į jų komunizmą. Vietoje kritikavus tuos kurie nesutinka su jų paduotais punktais, jie pasiryžo vėl surasti budus, kad tik kaip nors priėjus prie darbininkų minčių; sudaryti bendrą frontą ir su tais žmonėmis kurios jie prvardžiojo kaip "buržuazijos le-kajais", tikrais darbininkų prie-sais, ir t. t. Reikalingumas to suvienyto fronto buvo aiškina-mas, kad pertikrinti mažumą komunistų vadovų, kad jiems yra reikalinga daugumos darbininkų pritarimo jų darbams, atsiekimui galutinio tikslo.

Čia jau bakunisti idejos tapo pažemintos ir grįžta atgal prie socialdemokratų nusistatymo.

Trečiame kongrese buvo daug delegatų kurie suprato, kad bendras frontas, tai yra palaidojimas komunizmo. Delegatas Tetracini, iš Italijos, pareiškė:

"Juk teziuose nebuvo pasakyta, kad mums reikalinga daugumos darbininkų pritarimo komunistų darbui; tas bus mums smugis nuo reformistų, nes reformistai visuomet reikalauja, kad turėti daugumos darbininkų pritarimą, kol revoliucinė pasekminga kova gali prasidėti".

Tetracini turėjo tiesą. Tas visuomet yra socialdemokratų nusistatymas, prieš kurios komunistai pastatė Bakunino nusistatymą, — "mažumos revoliuciją".

Dar svarbesnių dalyku buvo priėmimas trečio kongreso reformų darbą. Iki trečiam kongresui, kiekvienas reformų veikimas buvo skaitomas kaip pra-gaištis darbininkų klasei. Ir kiekvienas, kas tik kovojo už reformas su kapitalistais, buvo skaitomas "agentas kapitalistų klasės". Trečias kongresas pareiškė: "Kiekvienos komunistų partijos yra i priedermę surasti budus ir padaryti įtakos į amatinės unijos ir į kitas darbininkų organizacijas ir kovoti už kasdieninius darbininkų reikalavimus... Kiekvienas žingsnis prie įkunijimo tų dalykų reikalavimų; kiekvienas laimėjimas

kasdieninių darbininkų reikalavimų, yra revoliucinis žingsnis". (Rezoliucija trečio kongreso komunistų internacionalo). Kiekvienas socialdemokratas sutiks su tuo paragrafu; bet tik tiek jis galės pasakyti, kad tai yra nukopijuota iš socialdemokratų platformos ir rezoliucijų ir specialiai iš jų polemikos literatūros su komunistiniu romantizmu. Tai yra aiškus komunistų atsisakymas nuo tų savo principų, kuriuos jie taip neseniai skelbė. Žinąjėvė laiške rašyta I. W. W. yra pasakyta:

"Klausimas ar komunistai dalyvaus rinkimuose, yra antrajis svarbus dalykas; kai kurios komunistų organizacijos dalyvaus, kitos nedalyvaus, bet tos kurios dalyvaus politikoje, darys tikta dėl propagandos".

Bucharinas antrame kongrese aiškiai pasakė:

"Anti-parlamentarizmas pramoniečių organizacijai, kurie nepaklinda oportunistinio parlamentarizmo ir nedalyvauja jame, yra daugiau simpatingesnis".

Kominternas oficialiai paskelbė:

"Parlamentas negali būti kovos arena už reformas del komunizmo — del kasdieninių pagerinimų darbininkų klasės".

Štai kodėl kominternas, kuris atsisakė priimti i savo eilės tokius vyrus kaip Kautsky, Bauer, Hillquitt, MacDonald ir kitus, darė visas pastangas, kad gautų i savo eilės visokių anar-chistinius ir anarcho-sindikalistinius elementus. Bet trečias kongresas, nors vieną sykį, atsisakė savo pirminės taktikos, prasalino anar-chistinę tendenciją i didelių pasekėjus "Revoliucinio Romantizmo". K. Radekas išaiškino naują komunistų taktiką sekamais žodžiais:

"Yra labai aišku, kad 1918-1919 metais mes kovojome pagalba kitų metodų. Paskiau mes stengėmės skaldyti visas organizacijas; mes dėjome i pagrindus proletariato diktatūrą; dabar, be permainymo savo pamatinę ceminę pagrindą mūsų reikalavimams. Komunistų partijos dabar turi tikslą pradėti kovą, užkariauti daugumą proletariato. Ta kova neturi būti vien tik atkartojimas kaip papugos, proletariato diktatūros. Mūsų tikslu yra dalyvauti visuose proletariato kovose. Aiškinti, žingsnis po žingsnio, reikšmę kiekvienos kovos, remianties pačių darbininkų patyrimu; plėsti kovos lauką plačiau ir plačiau; kad priartintus galutiną pergalę".

Tai yra tiesioginis nusistatymas socialdemokratijos ir turėtų būti pripažintas kiekvieno kuris yra susipažinęs su socialdemokratų nusistatymu link reformų ir kasdieninių darbininkų reikalavimų. Trečias kongresas atsižadėjo savo naujo komunizmo ir sugrįžo prie socialdemokratų taktikos; — bet jie ne-turi drąsos prie to prisipažinti.

(Bus daugiau)

Lietuvos draugų laiškas

LSS Pild. Komitetui,
Kaunas, liepos mėn. 25 d., 1924

Gerbiamieji draugai!

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komitetas iš spaudos sužinojęs apie įvykusių LSS konferenciją Vilkes Barre, birželio mėn. 22—25 d. š. m. suliko minėtąją netikėtąją žinią su dideliu džiaugsmu ir pasitenkinimu. Mes džiaugiamės, kad pagaliau L. S. Sąjunga atstato savo darbą, kad Amerikos lietuviai darbininkai socialistai suranda tikruosius savo klasės siekinius ir kovos priemones. Mūsų patenkino konferencijos tarimai eiti pagalbon Lietuvai Socialdemokratų Partijai, remiant jos kovą už Lietuvos darbininkų klasės reikalus ir dirbančiosios demokratijos siekimus Lietuvoje.

Nors mums dar nėra žinomi visi LSS konferencijos tarimai, vienok linkime Lietuvai Socialistų Sąjungai ir visiems mūsų draugams ištermės ir pasisekimo, vykinant tarimus gyvenimui.

Tegyvoja ir teklesiti Lietuvos Socialistų Sąjunga Amerikoje!

Delei padėties Lietuvoje.

Klerikalų sudarytoji "katalikų" valdžia sukėlė didelio nepasitenkinimo gan plačiuose Lietuvos žmonių sluoksniuose, nes sustabdyta sumanytoji geležinkelio statyba ir pasikesinta žmonių teisėms-savivaldybėms, naikinant ir jas griau-nant.

Išlikusiose imtynėse tarp klerikalinės reakcijos ir Lietuvos demokratijos, mūsų draugams ir Seime ir vietose teko išlaikyti žiauriausius smūgiai iš klerikalų pusės. Iš Seimo posėdžių savivaldybių reikalą ginant ir kovojant su reakcija pasalinta ilgam laikui tik mūsų draugai Galinis, Purėnienė ir Bielinis. Susilaukę protestų iš vietų ir pamatę, kad krašte yra pakankamai visuomenės nusistatūsios prieš klerikalų politiką, šandies klerikalai savivaldybių klausimu i vėžiai traukiasi visu frontu.

Bet savivaldybėms vistiek pirmesti apskričių viršininkai — biurokratai, klerikalinės valdžios agentai. Jei dabar ir pasiseks remti šimtus smugių, tai nereiškia, kad Lietuvos klerikalizmas sustos pusiau-kelėje. Ne, jis ne kartą bandys pulti Lietuvos žmones ir jų teises. Puolimam atremti reikės jėgos ir tik prieš visuomenės ir darbininkų organizuotą jėgą Romos agentai bus priversti nusileisti.

Klaipėdos Krašte mūsų draugams teko pakelti daug darbo, kad prispyrus klerikalinę Lietuvos valdžią prie sudarymo normalių santykių su Klaipėdos kraštu. Tik mūsų organizuotoms prakalboms tenai įvykus šiuo klausimu susidomėta. Šiomis dienomis bus Seimo ratifikuota Klaipėdos konvencija. Tuo budu mūsų Partija jau turi dienos darbų tvarkoje: a) rinkimus i Lietuvos savivaldybes, kurie paskirti 19—20 d. rugsėjo ir b) rinkimus i Klaipėdos krašto Seimelį ir turbut rinkimus 6 atstovų nuo Klaipėdos Krašto i Lietuvos Seimą.

Šitie rinkimai turės didelės reikšmės ir gali nulemti tolimesnį reakcijos vystymąsi Lietuvoje.

Bendroji padėtis krašte ne kiek nepasikeitė: karo stovis veikia daugely Lietuvos vietų. Darbininkų organizacijos gujamos ir persekiojamos įvairių valdžios samdinių net ir šose vietose, kur nėra karo stovio. Administracija klisai i streikus darbdavių naudai (streikas Amerikos Bendrovėje "Drobė" ir Elevatoriaus darbininkų buv administracijos įsikisimu nugniaužtas). Veiklesnieji darbininkai, priklausantieji prie s.d. ar prof. sąjungų, šalina-mi iš valstybės įmonių.

Kazys Kumpauskas.

Grandys.

(Trioletas)

Mylių aš žemę... mylių aš žmones...
Leiskit pasaulin, grandys jus mano!
Gal gi suprantat skausmą, dejonės?
Mylių aš žemę... mylių aš žmones...
Suprantat laisvę, aukso svajones...
Ak! ir krutinę ką pergyveno...
Mylių aš žemę... mylių aš žmones...
Leiskit pasaulin, grandys jus mano!.

Tolhuni, 1924.

("Šiaulių Naujienos")

Šiuo momentu Lietuvos darbininkai, nežiurint vasaros meto, skaudžiai kenčia nuo nedarbo. Nedarbas yra apėmęs visas pramonės šakas ir žemės ūkį. Visa tai pasekmė tos politikos, kurią veda katalikiškoji valdžia. Aprupinimo darbininkų nuo nedarbo, ligos, nelaimių, senatvės nėra. Šitie klausimai Lietuvos buržuazijos ir klerikalų atidėliojami ir nerišami. Už tai greitu tempu rishami ir primami įstatymai, ginantieji Lietuvos bankų, biznierių ir stambiųjų ūkininkų reikalus.

Mūsų Partijos organizacijos vystosi, tik turime didelę stoką žmonių ir lėšų. Partijos spauda kol kas gyvuoja silpnai, nes nedarbas, menkas darbininkų uždarbis neduoda galimybių jai sutvirtėti ir antkojų atsisoti. Soc. demok. jaunimo ir profesinis judėjimas eity sparčiai pirmyn, jei būtų tinkamos viršminėtos sąlygos.

Iš trumpai apibriežtų mūsų darbo apytovų draugai matote, kokios didelės reikšmės Lietuvos darbininkams ir s.d. judėjimui turi mūsų susiorganizavimas Amerikoje. Todel Lietuvos Socialdemokratų Partijos vardu sudedame draugams geriausius linkėjimus ir sekmių Jūsų darbui.

Centro Komiteto Pirm.

Kipras Bielinis,

Sekretorius J. Paplauskas.

Laiškas iš Lietuvos

(Šis laiškas rašytas A. Žymontui, Chicago.)

Jaunimas pas mus, suliginus su 1920 metais, gyvuoja daug puikiau, — tveriasi i kuopeles Lietuvos Jaunimo Sąjungos. Nors žinoma ir kunigėliai su savo davatkomis neužsileidžia ir jie tveria "pavasarininkus", kur, žinoma, dauguma tik moterėlių. Jų įtekėm i jaunimą silpna, nes jaunimas pradėjo lavintis, laikraščius ir knygas skaityti.

Darbininkų gyvenimas šiek tiek irgi pagerėjo, kaip buvo prieš karą, bet silpnokai. Nes žinoma, kaip kunigėčiai pasidarė valdininkais, tai iš jų kagero sulaukti ir nėra ko, — tik prižadėjimų. Jiems nerupi darbininkų buvį pagerinti. Bet savo kišenių stengiasi prikrauti vartydami smugelį, Steigia blaivybę, bet kartu atidirinėja ir monopolius, iš ko, žinoma, yra jiems ir gerokai pelno. Tokiais savo darbais žmonėse savo įtekėm pamatė, kas jie per paukščiai yra.

Su darbininkais jie labai kariauja ir stengiasi kiek tik galima darbininkų organizacijas slopinti. Vien tik girdi iš jų permesnį reakcijos vystymąsi Lietuvoje.

Bendroji padėtis krašte ne kiek nepasikeitė: karo stovis veikia daugely Lietuvos vietų. Darbininkų organizacijos gujamos ir persekiojamos įvairių valdžios samdinių net ir šose vietose, kur nėra karo stovio. Administracija klisai i streikus darbdavių naudai (streikas Amerikos Bendrovėje "Drobė" ir Elevatoriaus darbininkų buv administracijos įsikisimu nugniaužtas). Veiklesnieji darbininkai, priklausantieji prie s.d. ar prof. sąjungų, šalina-mi iš valstybės įmonių.

Jaunimas pas mus, suliginus su 1920 metais, gyvuoja daug puikiau, — tveriasi i kuopeles Lietuvos Jaunimo Sąjungos. Nors žinoma ir kunigėliai su savo davatkomis neužsileidžia ir jie tveria "pavasarininkus", kur, žinoma, dauguma tik moterėlių. Jų įtekėm i jaunimą silpna, nes jaunimas pradėjo lavintis, laikraščius ir knygas skaityti.

Darbininkų gyvenimas šiek tiek irgi pagerėjo, kaip buvo prieš karą, bet silpnokai. Nes žinoma, kaip kunigėčiai pasidarė valdininkais, tai iš jų kagero sulaukti ir nėra ko, — tik prižadėjimų. Jiems nerupi darbininkų buvį pagerinti. Bet savo kišenių stengiasi prikrauti vartydami smugelį, Steigia blaivybę, bet kartu atidirinėja ir monopolius, iš ko, žinoma, yra jiems ir gerokai pelno. Tokiais savo darbais žmonėse savo įtekėm pamatė, kas jie per paukščiai yra.

kai bus šiek tiek labiau apšvietę, tai kunigėlių darbams kliudys dar labiau...
— Stasys.

Pranešimas

Pirmasis darbininkų Internacionalas įsisteigė 28 d. rug., 1864 m., šv. Mykolo salėje, Londone, Anglijoje. Kadangi nuo įsisteigimo Internacionalo šimtet — 28 d. rug., 1924 m. sukanka šešiasdešimt metų, todėl L. S. S. VIII Rajono C. Komitetas savo posėdyj laikytame 7 d. rug., š. m., "Naujių" name, matydamas svarbą visame tame, nutarė pakviesti visas L. S. S. VIII Rajono kuopas, ir jo apylinkėje esančias, kad jos rengtųsi prie apvaikščiojimo ŠEŠIASDEŠIMTIES METŲ INTERNATIONALO SUKAKTUVIŲ. Taipgi kviečia ir visas darbininkiškas draugijas bei organizacijas, kad ir jos rengtųsi prie tos didelės iškelmės.

Tai labai svarbu. Daugelis darbininkų nežino arba neturėjo progos sužinot. Todel L. S. S. VIII Rajonas prižada suteikti — visoms L. S. S. kuopoms ir šiaip draugijoms bei organizacijoms, kurios rengs prakalbas, tam tikslui, tinkamus kalbėtojus, kurie išaiškins kuonuoaškiausiai visą Internacionalo istoriją ir jo nuveiktus darbus.

Internacionalo istorija ir jo nuveikti darbai yra dideliai svarbus, kuriuos kiekvienas darbininkas bei darbininkė turi žinoti, ir tai neatbutinai.

Todel, kurie rengs čia minimas prakalbas — ar tai būtų Chicagoje, ar jos apylinkėje, geistina, kad kreiptųsi prie L. S. S. VIII Rajono Sekretoriaus delei platesnių žinių ir del artimesnio kontakto.

Apvaikščiojimas prasidės su 28 d. rug., š. m.

Organizatorius

Pranas Skamarakas.

LSS. 4 Kuopos ir LSJ. Lygos Išvažiavimas

Išvažiavimas įvyko rugpjūčio 10, i Beverly miškus. Dalinai išvažiavimas nusisekė neblogai. Draugai pradėjo rinktis apie 2 val. po pietų. Susėdo po medžių. Vieni taip sau šnekučiavo, o kitišienius stengiasi prikrauti vartydami smugelį, Steigia blaivybę, bet kartu atidirinėja ir monopolius, iš ko, žinoma, yra jiems ir gerokai pelno. Tokiais savo darbais žmonėse savo įtekėm pamatė, kas jie per paukščiai yra.

Su darbininkais jie labai kariauja ir stengiasi kiek tik galima darbininkų organizacijas slopinti. Vien tik girdi iš jų permesnį reakcijos vystymąsi Lietuvoje.

ti visą pasaulį. O tikrenybėje buvo tas, kad kapitalistų klasė norėjo įsigyti daugiau rinkų; norėjo užkariauti daugiau žemių.

Toliau nurodė, kad Rusijos revoliucijos laikais bolševikai žadėjo rojų; norėjo įvykdyti tikrą komunizmą. Bet šandien jau jie laipsniškai žengia prie kapitalistinės sistemos. Tai yra geras pavyzdys darbininkams, kad netikėtų jokiems stebuklams; kad galima tokius stebuklus padaryti i trumpą laiką.

Kalbėtojas dar nurodė, kad L. S. S. buvo skaitlinga nariais, bet užėjus komunizmo epidemijai, daugumas nuėjo tenai, kur galima padaryti stebuklus. Tai buvo jų didelis nesubrendimas. Bet socialistai vistiek neperkeitė savo nusistatymo: kokiais buvo pirma, tokiais yra ir šandien.

Kalbėtojas patarė nebotti nieko, bet rinkimuose remti L. Follette, nes tai darbininkų užduotis.

Paskiau pranešta, kad bus dar didelis išvažiavimas rugpjūčio 24, kurį rengia L. S. S. VIII Rajonas ir LSJ. Lyga. Bus keli kalbėtojai, kviečia skaitlingai atsilankyti, nes tai paskutinis išvažiavimas šią vasarą.

— M. J. Mauricas.

Francų Socialistų Partijos Nepaprastai Suvažiavimas

Šių metų gegužės 11. dieną Francija rinkosi naują parlamentą. Kuomet paaiškėjo, kad tautininkų blokas, iki šiol pats vienas valdęs šalį, susmuko, tai prieš rinkimus laimėjusius kairiuosius atsistojo klausimas: kas ir kaip sudarys naują vyriausybę. Rinkimus laimėjo radikalų ir socialistų partijos, jos turėjo duot ir atsakymą. Jos turėjo šiokiu ar tokiu budu susitarfi, nes nei viena jų nebuvo tiek skaitlinga, kad be kitos palaikymo pajėgtų pati viena valdyti šalį. Radikalų partija, dabartiniam parlamente stipriausia, pasiūlė socialistams sudaryti bendrą su jais kabinetą. Dėtis su radikalais valdžion, ar nesidėti? Tai buvo Francų socialistams tiek svarbus klausimas, kad jam išspręsti buvo nutarta tuojau šaukti nepaprastą partijos suvažiavimą.

Suvažiavimas vyko birželio 1 ir 2 dieną. Vienintelis svarstymui punktas, — kaip nusistatyt del radikalų pasiūlymo. Pirmą, negu svarstyti tą klausimą, suvažiavimas pasisakė del respublikos prezidento. Kadangi Miljeranas rinkinių kovoje atvirai atsistojo tautinio bloko pusėj ir tuo sulaužė privalomą jam neitralumą, tai suvažiavimas nutarė reikalauti Miljerano atsistatydinti iš prezidentų. Suvažiavime vienbalsiai priimto rezoliucijoj pasakyta: socialistų frakcija parlamente balsuos prieš kiekvieną vyriausybę, priėmusią valdžią iš Miljerano rankų.

Pamatinio klausimo suvažiavimas ėmėsi svarstyti su visu rimtumu. Dešiniųjų ilgąs viešpatavimas įstūmė Franciją sunkiausio padėtin. Francuzai įsivėlė bėdon, užimdami vokiečiams Ruhr kraštą. Francuzai susipyko su visais savo sėbrais ir kaimynais. Senoji vyriausybė sugardė krašto finansus ir nupuldino franką. Krašte perimas. Jei dabar kairieji, kuriems liaudis atidavė per rinkimus savo balsus, nesugebės pataisyti padėties, tai ne tik Francijai, bet ir visai Europai grėsia sunkus pavojus, naujų karų ir visiško iširimo pavojus. Tai kas daryti?

Del radikalų pasiūlymo socialistų suvažiavime pasireiškė dvi srovės. Vieni sakė: Mes turime eiti valdžion kartu su radikalais. Darbininkų ir ūkininkų minios, balsavusios už mus, nesu-

pras delko mes nenorime dalyvauti valdžioje ir ten vykdyti mūsų programos. Valdžioj budami, mes lengviau galėtume prižiūrėti pačius radikalus. Be to, jei bendrai vyriausybei seksis kraštas valdyti, tai ir mes laimėsime iš valdžios laimėjimo. Gi nebudami valdžioj, mes padėsime radikalams graibyti laimėjimo smetonelę, o patys gausime gerti valdžios pralaimėjimų išrugas už tai, kam juos palaikysim parlamente. Mes turime but pakankamai drąsų ir išvien su radikalais imtis kraštą valdyti. Neišdrįsim — neteksim minių pasitikėjimo.

Kitos srovės žmonės sakė: Mes neprivalome eiti vienian su radikalais kabinetan, nes tai silpnintų, gal ir suskaldytų mūsų partiją. Budami vienoj su radikalais valdžioj, mes turėsime su jais derintis, daug kame jiems nusileisti ir darbininkų minioms nebesimatys, kad mes esame tik jų reikalų ginėjai. Partijai teks atsakyti ne už tai, kad ji vykino savąją programą, bet už tai, kad socialistai padėjo radikalams jų tikslus atsiekti. Socialistų partijos yra tuo stiprios, kad jos nuosakios ir kad laikosi klasių kovos tradicijų. Ypatingais atsitikimais mūsų Internacionalo sprendimai leidžia socialistams dalyvauti valdžioj kartu su buržuazija, bet tokios ypatingos padėties nėra dabar Francijoj. Koalicijos bandymai pastarujuoju laiku davė ne kokių rezultatų. Anglijoj, Danijoj ir švedijoj, socialistai dabar yra valdžioj, bet ten jie valdo vieni patys, tik atsiremdami radikalų. O be to ten socialistų partijos ir profesinės sąjungos labai stiprios, parlamentuose jie turi daugiau kaip vieną trečdalį balsų. Tuo tarpu Francijoj socialistinis ir profesinis darbininkų judėjimas suskilęs, besivaržęs savo tarpe ir susilpęs; parlamente socialistų tik penkta dalis. Taigi neiti bendron vyriausybėn, bet palaikyti radikalus tol, kol jie ves demokratinę politiką vidujiniam krašto gyvenimui ir santykiuose su užsieniais.

Po ilgų ginčų, po derinimų komisijose suvažiavimas vienbalsiai padarė nutarimą nedalyvauti valdžioj, bet paremti radikalus.

(S. D.)

Konferencija

L. S. S. VIII Rajono konferencija įvyks rugsėjo 21 d., 1924, Naujių name, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Pradžia 11-tą valandą ryto.

Todel visos L. S. S. kp. priklausančios prie Astunto Rajono rengkitės prie busiančios konferencijos ir prisijuskit delegatus nuo penkių narių vieną, skaitant nepilną penkinę už pilną.

Konferencijos dienotvarkė:

1. Konferencijos atidarymas,
2. Mandatų komisijos rinkimas.
3. Referatas.
4. Rinkimas konferencijos tvarkos vedėjo.
5. Skaitymas tarimų iš peireitos konferencijos.
6. L. S. S. VIII Rajono valdybos ir komisijų raportai.
7. Kuopų delegatų pranešimai.
8. Skaitymas laiškų ir atsišaukimų.
9. L. S. S. VIII Rajono nebaigti reikalai.
10. Nauji sumanymai.
11. L. S. S. reikalai.
12. Liet. Socialistų Jaun. Lygos reikalai.
13. Socialistų Partijos reikalai.
14. Lietuvos Socialdemokratų partijos reikalai.
15. Konferencijos uždarymas.

— A. Vilis,

L. S. S. VIII Rajono Sekr.

(Tasa ant 6-to pusl.)

Garsinkitės Naujienose

L.S.S. ŽINIOS

Oficialinis Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyrius,
eina kartą savaitėje, Ketvirtadieniai

Rugpjūčio 21, 1924

Eilinis No. 72

Visi šiam skyriui raštai reikia adresuoti L. S. S. Sekretoriui
A. Zymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L.S.S. Pildomasis Komitetas:

Centro Sekr. A. Zymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Organizatorius J. Smolėtis, 10604 Ed-
brook Ave., Chicago, Ill.
Sekr.-lėdin. P. Miller, 3210 So. Hal-
sted St., Chicago, Ill.
Knygius A. Kemėža, 25 E. 23rd St.,
Chicago, Ill.

NARIAI:
A. Grebelis, 10225 Perry Ave.
J. Degutis, 1521 N. Irving Ave.
J. Vilis, 1511 N. Wood St.
J. J. Ceponis, 4138 Archer Ave.
— visi Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Centro Komitetas:

Pirmininkas — F. Skamarakas, 6829
Calumet Ave., Chicago, Ill.
Sekretorius — A. Vilis, 2241 North
Western Ave., Chicago, Ill.
Kasijerius — A. Kemėža, 25 E. 23rd
St., Chicago, Ill.
Finansų Sekr. — O. Banienė, 1739
So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygius — J. Vilis, 1511 N. Wood
St., Chicago, Ill.
Nariai — V. Mišeika, F. Tverjonas.

Kilimas ir smukimas neo-komunizmo

Rašo H. Kontarovich
Vertė A. Z.

(Tęsinys)

Ką reikia daryti? Taktika komunistų internacionalo išreikšta teziuose ir rezoliucijose antro kongreso buvo geros "tikta! Raro laike". Bet kuomet galų gale tapo suprata, kad pasaulinė revoliucija ateis tikrai po metų ar dar daugiau, tai ką komunistinė armija darys per tą laiką? Suprantama, nėra jokio išrokavimo dar daugiau susiskaldyti. Taipgi nėra išrokavimo visai atsisukti nuo darbininkų klasės ir visai ignoruoti darbininkų kovą už kasdieninius reikalavimus ir vien tikta! šukauti: "padarykite socialę revoliuciją". Trečias kongresas, todėl, nutarė išdirbti naują taktiką, — taktiką taip vadinamo "suvienyto fronto".

Tas jų suvienytas frontas visai nebuvo panašus į jų komunizmą. Vietoje kritikavus tuos kurie nesutinka su jų paduotais punktais, jie pasiryžė vėl surasti budus, kad tik kaip nors prifėjus prie darbininkų minių; sudaryti bendrą frontą ir su tais žmonėmis kurios jie pravarėdžiojo kaip "buržuazijos leka-jais", tikrais darbininkų priešais, ir t. t. Reikalingumas to suvienyto fronto buvo aiškinamas, kad pertikrinti mažumą komunistų vadovų, kad jiems yra reikalinga daugumos darbininkų pritarimo jų darbams, atsiekti galutinio tikslo.

Cia jau bakunistų idejos tapo pažemintos ir grįžta atgal prie socialdemokratų nusistatymo.

Trečiame kongrese buvo daug delegatų kurie suprato, kad bendras frontas, tai yra palaudojimas komunizmo. Delegatas Tetracini, iš Italijos, pareiškė:

"Juk teziuose nebuvo pasakyta, kad mus reikalinga daugumos darbininkų pritarimo komunizmui; tas bus mums smugus nuo reformistų, nes reformistai visuomet reikalauja, kad turėti daugumos darbininkų pritarimą, kol revoliucinė pasekminga kova gali prasidėti".

Tetracini turėjo tiesą. Tas visuomet yra socialdemokratų nusistatymas, prieš kurios komunistai pastatė Bakunino nusistatymą, — "mažumos revoliuciją".

Dar svarbesnių dalyku buvo priėmimas trečio kongreso reformų darba. Iki trečiam kongresui, kiekvienas reformų veikimas buvo skaitomas kaip pra-gaištis darbininkų klasei. Ir kiekvienas, kas tik kovojė už reformas su kapitalistais, buvo skaitomas "agentas kapitalistų klasės". Trečias kongresas pareiškė: "Kiekvienos komunistų partijos yra i priedermę surasti budus ir padaryti įtakos į amatinės unijas ir į kitas darbininkų organizacijas ir kovoti už kasdieninius darbininkų reikalavimus... Kiekvienas žingsnis prie įkunijimo tų dalykų reikalavimų; kiekvienas laimėjimas

Lietuvos draugų laiškas

LSS Pild. Komitetui,
Kaunas, liepos mėn. 25 d., 1924
Gerbiamieji draugai!

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komitetas iš spaudos sužinojęs apie įvyksią LSS konferenciją Wilkes Barre, birželio mėn. 22—25 d. š. m. sušuko minėtąją netikėtą žinią su dideliu džiaugsmu ir pasitenkinimu. Mes džiaugiamės, kad pagaliau L. S. Sąjunga atstato savo darbą, kad Amerikos lietuviai darbininkai socialistai suranda tikruosius savo klasės siekinius ir kovos priemones. Mus patenkino konferencijos tarimai eiti pagelbon Lietuvos Socialdemokratų Partijai, remiant jos kovą už Lietuvos darbininkų klasės reikalus ir dirbančiosios demokratijos siekimus Lietuvoje.

Nors mums dar nėra žinomi visi LSS konferencijos tarimai, vienok linkime Lietuvių Socialistų Sąjungai ir visiems mūsų draugams ištvermės ir pasisekimo, vykiant tarimus gyvenimam.

Tegyvuoja ir teklesti Lietuvos Socialistų Sąjunga Amerikoje!

Delei padėties Lietuvoje.

Klerikalų sudarytoji "katalikų" valdžia sukleidė planą nepasitenkinimo gan plačioje Lietuvos žmonių sluoksniuose, nes sustabdė sumanytoji geležinkelų statybą ir pasikėsina žmonių teisėms-savivaldybėms, naikinant ir jas griau-nant.

Ištikusiose imtynėse tarp klerikalinės reakcijos ir Lietuvos demokratijos, mūsų draugams ir Seime ir vietose teko išlaikyti žiauriausią smūgių iš klerikalų pusės. Iš Seimo posėdžių savivaldybių reikalą ginant ir kovojant su reakcija pašalinta ilgam laikui tik mūsų draugai Galinis, Purienė ir Bielinis. Susilaukę protestų iš vietų ir pamatę, kad krašte yra pakankamai visuomenės nusistatčiusios prieš klerikalų politiką, šandie klerikalai savivaldybių klausimu it vėžiai traukiasi visu frontu. Bet savivaldybėms vistiek primesti apskrieji viršininkai — biurokratai, klerikalinės valdžios agentai. Jei dabar ir pasiseks remti šimtus smugių, tai nereiškia, kad Lietuvos klerikalizmas sustos pusiau-kelėje. Ne, jis ne kartą bandys pulti Lietuvos žmones ir jų teises. Puolimam atremti reikės jėgų ir tik prieš visuomenės ir darbininkų organizuotą jėgą Romos agentai bus versti nusileisti.

Klaipėnos Krašte mūsų draugams teko pakelti daug darbo, kad prispyrus klerikalinę Lietuvos valdžią prie sudarymo normalių santykių su Klaipėdos kraštu. Tik mūsų organizuotoms pralaboms tenai įvykus šituo klausimu susidomėta. Šiomis dienomis bus Seimo ratifikuota Klaipėdos konvencija. Tuo budu mūsų Partija jau turi dionos darbų tvarkoje: a) rinkimus į Lietuvos savivaldybes, kurie paskirti 19—20 d. rugsėjo ir b) rinkimus į Klaipėdos krašto Seimelį ir turbut rinkimus 6 atstovų nuo Klaipėdos Krašto į Lietuvos Seimą.

Šitie rinkimai turės didelės reikšmės ir gali nulemti tolimesnį reakcijos vystimąsi Lietuvoje.

Bendroji padėtis krašte ne kiek nepasikeitė: karo stovis veikia daugely Lietuvos vietų. Darbininkų organizacijos gujamos ir persekiojamos įvairių valdžios samdinių net ir tose vietose, kur nėra karo stovio. Administracija kišasi į streikus darbdavių naudai (streikas Amerikos Bendrovėje "Drobė" ir Elevatoriaus darbininkų buvo administracijos įsikišimu nugniaužtas). Veiklesnieji darbininkai, priklausantieji prie s.d. ar prof. sąjungų, šalina mi iš valstybės žmonių.

Kazys Kumpauskas.

Grandys.

(Triolėtas)

Myliu aš žemę... myliu aš žmones...
Leiskit pasaulin, grandys jus mano!
Gal gi suprantat skausmą, dejonės?
Myliu aš žemę... myliu aš žmones...
Suprantat laisvę, aukso svajones —
Ak! ir krutinę ką pergyveno...
Myliu aš žemę... myliu aš žmones...
Leiskit pasaulin, grandys jus mano!..

Tolunai, 1924.

("Šiaulių Naujienos")

kai bus šiek tiek labiau apsišvietę, tai kunigėlių darbams kliudys dar labiau... — Stasys.

Pranešimas

Pirmasis darbininkų Internacionalas įsisteigė 28 d. rug., 1864 m., šv. Mykolo salėje, Londone, Anglijoje. Kadangi nuo įsisteigimo Internacionalo šimt — 28 d. rug., 1924 m. sukanka šesiasdešimt metų, todėl L. S. S. VIII Rajono C. Komitetas savo posėdyj laikytame 7 d. rugp., š. m., "Naujienu" name, matydamas svarbą visame tame, nutarė pakviesti visas L. S. S. VIII Rajono kuopas, ir jo apylinkėje esančias, kad jos rengtųsi prie apvaikščiojimo SESIASDEŠIMTIES METŲ INTERNATIONALO SUKAKTUVIŲ. Taip gi kviečia ir visas darbininkų klasas draugijas bei organizacijas, kad ir jos rengtųsi prie tos didelės iškilmės.

Tai labai svarbu. Daugelis darbininkų nežino arba neturėjo progos sužinot. Todėl L. S. S. VIII Rajonas prižada suteikti — visoms L. S. S. kuopoms ir šiaip draugijoms bei organizacijoms, kurios rengs prakalbas, tam tikslui, tinkamus kalbėtojus, kurie išaiškins kuonuoais-kiausiai visą Internacionalo istoriją ir jo nuveiktus darbus.

Internacionalo istorija ir jo nuveikti darbai yra dideliai svarbus, kuriuos kiekvienas darbininkas bei darbininkė turi žinoti, ir tai neatbutinai.

Todel, kurie rengs čia minimas prakalbas — ar tai būtų Chicagoje, ar jos apylinkėje, geistina, kad kreiptųsi prie L. S. S. VIII Rajono Sekretoriaus delei platesnių žinių ir del artimesnio kontakto.

Apvaikščiojimas prasidės su 28 d. rug., š. m.

Organizatorius
Pranas Skamarakas.

LSS. 4 Kuopos ir LSJ. Lygos išvažiavimas

Išvažiavimas įvyko rugpjūčio 10, į Beverly miškus. Dalinai išvažiavimas nusisekė neblogai. Draugai pradėjo rinktis apie 2 val. po pietų. Susėdo po medžių. Vieni taip sau šnekučiavo, o kiti praleido laiką rmtomis diskusijomis. Apie 6 val. vakare d. K. Augustinavičius sakė prakalbą. Nurodė, kaip kapitalistai pavartojo savo įtekme, kad tik darbininkai nebalsuotų už La Follette. Jie nurodė, kad tai gali iškilti didelės bedarbės; kad darbininkams prisiels pakelti didelį skurdą. Kalbėtojas nurodė, kad ir Anglijoje buvo tas pats: kiekvienuose rinkimuose darbininkai buvo visai bauginami, — kad tai bus didelis vargas ir t. t. Bet darbininkai pamatė, kad tai yra tik jų apgaudinėjimas. Kaip išrinko Darbo Partiją į valdžią, tai darbai netik nesumažėjo, bet iš dalies pagerėjo. O šandien jau ir patys kapitalistai tai sako, kad Darbo Partijai ir priklauso valdyti šalį, t. y. socialistams.

Toliau d. Augustinavičius nurodė: kas yra kaltas delei pasaulinio karo. Didžiausia kaltė metama ant buvusio Kaizerio. Tai yra tik įtikinimas žmonių; kad vokiečiai yra blogi žmonės; kad jie buvo pasiryžę užkariauti visą pasaulį. O tikrenybėje buvo tas, kad kapitalistų klasė norėjo įsigyti daugiau rinkų; norėjo užkariauti daugiau žemių.

Toliau nurodė, kad Rusijos revoliucijos laikais bolševikai žadėjo rojų; norėjo įvykdinti tikrą komunizmą. Bet šandien jau jie laipsniškai žengia prie kapitalistinės sistemos. Tai yra geras pavyzdys darbininkams, kad netikėtų jokiems stebuklams; kad galima tokius stebuklus padaryti į trumpą laiką.

ti visą pasaulį. O tikrenybėje buvo tas, kad kapitalistų klasė norėjo įsigyti daugiau rinkų; norėjo užkariauti daugiau žemių.

Toliau nurodė, kad Rusijos revoliucijos laikais bolševikai žadėjo rojų; norėjo įvykdinti tikrą komunizmą. Bet šandien jau jie laipsniškai žengia prie kapitalistinės sistemos. Tai yra geras pavyzdys darbininkams, kad netikėtų jokiems stebuklams; kad galima tokius stebuklus padaryti į trumpą laiką.

Kalbėtojas dar nurodė, kad L. S. S. buvo skaitlinga nariais, bet užėjus komunizmo epidemijai, daugumas nuėjo tenai, kur galima padaryti stebuklus. Tai buvo jų didelis nesubrendimas. Bet socialistai vistiek neperkeitė savo nusistatymo: kokiems buvo pirma, tokiais yra ir šandien.

Kalbėtojas patarė nebotti nieko, bet rinkimuose remti La Follette, nes tai darbininkų užduotis.

Paskiau pranešta, kad bus dar didelis išvažiavimas rugpjūčio 24, kurį rengia L. S. S. VIII Rajonas ir LSJ. Lyga. Bus keli kalbėtojai, kviečia skaitlingai atsilankyti, nes tai paskutinis išvažiavimas šią vasarą.

— M. J. Mauricas.

Francužų Socialistų Partijos Nepaprastasis Suvažiavimas

Šių metų gegužės 11. dieną Francija rinkosi naują parlamentą. Kuomet paaiškėjo, kad tautininkų blokas, iki šiol pats vienas valdęs šalį, susmuko, tai prieš rinkimus laimėjusius kairiuosius atsistojto klausimas: kas ir kaip sudarys naują vyriausybę. Rinkimus laimėjo radikalų ir socialistų partijos, jos turėjo duot ir atsakymą. Jos turėjo šokių ar tokių būdu susitarti, nes nei viena jų nebuvo tiek skaitlinga, kad be kitos palaikymo pajėgtų pati viena valdyti šalį. Radikalų partija, dabartiniam parlamente stipriausia, pasiūlė socialistams sudaryti bendrą su jais kabinetą. Dėtis su radikalais valdžion, ar nesidėti? Tai buvo Francužų socialistams tiek svarbus klausimas, kad jam išspresti buvo nutarta tuojau išaukti nepaprastą partijos suvažiavimą.

Suvažiavimas vyko birželio 1 ir 2 dieną. Vienintelis svarstymui punktas, — kaip nusistatyt del radikalų pasiūlymo. Pirmą, negu svarstyti tą klausimą, suvažiavimas pasisakė del respublikos prezidento. Kadangi Miljeranas rinkimų kovoje atvirai atsistojto tautinio bloko pusėj ir tuo sulaužė privalomą jam neutralumą, tai suvažiavimas nutarė reikalauti Miljerano atsistatydinti iš prezidentų. Suvažiavimo vienbalsiai priimto rezoliucijoj pasakyta: socialistų frakcija parlamente balsuos prieš kiekvieną vyriausybę, priėmusią valdžią iš Miljerano rankų.

Pamatinio klausimo suvažiavimas ėmėsi svarstyti su visu rimtumu. Desimtyjų ilgas viešpatavimas istumė Franciją sunkiausia padėtin. Francužai įsivėlė bėdon, užimdami vokiečiams Ruhr kraštą. Francužai susipyko su visais savo sebrais ir kaimynais. Senoji vyriausybė suardė krašto finansus ir nupul-dino franką. Krašte nerimas. Jei dabar kairieji, kuriems liaudis atidavė per rinkimus savo balsus, nesugebės pataisyti padėties, tai ne tik Francijai, bet ir visai Europai grėsia sunkus pavojus, naujų karų ir visiško iširimo pavojus. Tai kas daryti?

Del radikalų pasiūlymo socialistų suvažiavime pasireiškė dvi srovės. Vieni sakė: Mes turime eiti valdžion kartu su radikalais. Darbininkų ir ukininkų minios, balsavusios už mus, nesu-

pras delko mes nenorime dalyvauti valdžioje ir ten vykdyti mūsų programas. Valdžioj budami, mes lengviau galėsime prižiūrėti pačius radikalus. Be to, jei bendrai vyriausybei seksis kraštas valdyti, tai ir mes laimėsime iš valdžios laimėjimo. Gi nebudami valdžioj, mes padėsim radikalams graibyti laimėjimo smetonelę, o patys gausime gerti valdžios pralaimėjimų išrugas už tai, kam juos palaikysim parlamente. Mes turime but pakankamai imtis kraštą valdyti. Neišdrįsim — neteksim minių pasitikėjimo.

Kitos srovės žmonės sakė: Mes neprivalome eiti vienan su radikalais kabinetan, nes tai susilpnintų, gal ir suskaldytų mūsų partiją. Budami vienoj su radikalais valdžioj, mes turėsime su jais derintis, daug kame jiems nusileisti ir darbininkų minios nebesimats, kad mes esame tik jų reikaly ginėjai. Partijai teks atsakyti ne už tai, kad ji vykino savąją programą, bet už tai, kad socialistai padėjo radikalams jų tikslus atsiekti. Socialistų partijos yra tuo stiprios, kad jos nuosakios ir kad laikosi klasių kovos tradicijų. Ypatingais atsitikimais mūsų Internacionalo sprendimai leidžia socialistams dalyvauti valdžioj kartu su buržuazija, bet tokios ypatingos padėties nėra dabar Francijoj. Koalicijos bandymai pastaruoju laiku davė ne kokių rezultatų. Anglijoj, Danijoj ir švedijoj socialistai dabar yra valdžioj, bet ten jie valdo vieni patys, tik atsiemdami radikalų. O be to ten socialistų partijos ir profesinės sąjungos labai stiprios, parlamente jos turi daugiau kaip vieną trečdalį balsų. Tuo tarpu Francijoj socialistinis ir profesinis darbininkų judėjimas suskleis, besivaržęs savo tarpe ir susilpės; parlamente socialistų tik penkta dalis. Taigi neiti bendron vyriausybėn, bet palaikyti radikalus tol, kol jie ves demokratinę politiką vidujiniam krašto gyvenimė ir santykiuose su užsieniais. Po ilgų ginčų, po derinimų komisijose suvažiavimas v i e n b a l s i a i padarė nutarimą nedalyvauti valdžioj, bet paremti radikalus.

("S. D.")

Konferencija

L. S. S. VIII Rajono konferencija įvyks rugsėjo 21 d., 1924, Naujienu name, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Pradžia 11-tą valandą ryto.

Todel visos L. S. S. kp. priklausančios prie Aštunto Rajono rengkitės prie busiančios konferencijos ir prisijuskite delegatus nuo penkių narių vieną, skaitant nepilną penkinę už pilną.

Konferencijos dienotvarkė:

1. Konferencijos atidarymas.
2. Mandatų komisijos rinkimas.
3. Referatas.
4. Rinkimas konferencijos tvarkos vedėjo.
5. Skaitymas tarimų iš perreitos konferencijos.
6. L. S. S. VIII Rajono valdžios ir komisijų raportai.
7. Kuopų delegatų pranešimai.
8. Skaitymas laiškų ir atisaukimų.
9. L. S. S. VIII Rajono nebaigti reikalai.
10. Nauji sumanymai.
11. L. S. S. reikalai.
12. Liet. Socialistų Jaun. Lygos reikalai.
13. Socialistų Partijos reikalai.
14. Lietuvos Socialdemokratų partijos reikalai.
15. Konferencijos uždarymas.

— A. Vilis.

L. S. S. VIII Rajono Sekr.

(Tasa ant 6-to pusl.)

Garsinkitės Naujienose

L. S. S. ŽINIOS.

(Tęsa nuo 5 pusl.)

Amerikos lietuvių socialistų konferencija

Birželio 22–25 dieną Wilkes Barre mieste įvyko Lietuvių Socialistų Sąjungos konferencija.

L. S. Sąjunga, tai yra ta mums broliška organizacija Amerikoje, kuri ne tik dirba socialistinį darbą tarp Amerikos iškeliavusių lietuvių darbininkų, bet ilgus, ilgus metus širdingai ejo pagalbą ir Lietuvos Socialdemokratų Partijai kuo tik galėdama. Tat L. S. Sąjungos konferencija dvigubai mums įdomi.

Šįmet įvykusi konferencija yra pirmutinė po karo.

Mūsų draugams anoj vandenyne pusėj karas ir revoliucijos metas atnešė daug vargo, suteikė sunkų smūgį. Prieš pasaulinę revoliuciją L. S. S. Amerikoje buvo stipriausia lietuvių išeivių organizacija. Išvysčius plačiu mastu darbuotą proletarų minios, ji buvo sutelkusi į savo organizacijas tukstančius darbininkų socialistų, buvo nustumusi antron vieton klerikalus, buvo sūkurusi stiprias ir veiklias bendroves liaudžiai šviesti, buvo sutapusi iš sunkiai uždirbtų centų nemažą turtą. Revoliucijai kilus, Amerikos lietuvių socialistų tarpe kaip ir visur pasireiškė komunistai. Pasireiškė gal dar su didesniu atkaklumu ir neatsižūrėjimu į darbininkų reikalus, kaip kur kitur. Savo sparnotais, bet ir vylingais obalsiais Amerikos komunistai sugebėjo pagauti savo įtakon ir Sąjungos narių daugumą. Laikiną savo įsigalėjimą komunistai išnaudojo pirmoj eilėj ne kovai su tikraisiais darbininkų priešais, kapitalistais, bet puolė visu inirtimu pačius socialistus, su kuriais dar vakar dirbo bendrą darbą. Paėmę viršų pačioj L. S. Sąjungoj, komunistai išardė senias lietuvių socialistų kuopas, užgrobė Sąjungos turtą ir pradėjo varyti nieko nepažabotą demagogiją, kiršindami mažiau susipratusių minią prieš jos idejinius vadus.

Amerikos lietuviams komunistams neilgai teko džiaugtis savo pragaistingo darbo vaisiais. Šiandien jie jau stovi, kaip ta pasakos besotė boba, ties suskilusiu loviu, jausdamies visiška bankrotais. Ne tik išliko iš karto prie jų prisidėjusi socialistų dalis, paliko juos vienus, bet komunistų nemelmas darbas pamušė kojas visam socialistiniam judėjimui lietuvių darbininkų tarpe. Darbininkų organizacijos sumazėjo, apsilpo, liko demoralizuotos, nebetekusios pasitikėjimo savim. Komunistų pasėta vėją pūgavo į savo būres Amerikos klerikalai ir aciu komunistų netikėtai pagalbai susistiprino taip, kaip iki šiol jie dar niekuomet nėra buvę.

Skaudžiai atjautę socialistų skilimą ir mūsų draugai — Lietuvių Socialistų Sąjunga. Daugelis jos kuopų, perėjus į komunistus, visai išnyko; kitos žymiai sumažėjo ir apsilpo. Tik nenuilstamos pastangos senųjų mūsų draugų, kurie stovėjo Amerikoje socialistinio darbo priešaky, padarė, kad L. S. Sąjunga pradėjo po truputį atsigaivinti ir vėl stiprintis. Šįmet įvykusi konferencija yra ženklas, kad Sąjunga yra ne tik perėjusi patį sunkųjį ligos tarpą, bet kad ji jau sveiksta, stiprėja, pradeda vėl vadovauti darbininkams lietuviams Amerikoje.

Konferencijos dienotvarkė buvo pastatyta visa eilė svarbių tolimesnių darbų klausimų. Konferencija sekmingai juos aptarė ir baigė savo posėdžius su gyva, jauna viltimi,

kad laikinai sutrukdytas Sąjungos darbas vėl išsivystys, pamaži užlygindamas komunistų prirašytas duobes, keldamas iš griuvusių senasias organizacijas.

Iš visos širdies palinkėjime mūsų draugams Amerikoje kuogeriausios kloties jų sunkiam darbe. ("S. D.")

Kaip mane bolševiku krikštijo

Nemanykit, kad tik vieni komunistai moka "bolševiku krikštijoti." Man tą mažutę operaciją padarė grynai tautinė Lietuvos policija.

S. m. kovo 9 d. nuvažiuoju į Kybartus dalyvauti Ziežirbininkų skyriaus susirinkime. Man bedarant pranešimą apie Ziežirbininkų veikimo programą, dežuruojantis susirinkime vyr. policiantas Puodžiukaitis pradėjo su manim ginčytis. Tam ponaičiui mandagiai buvo nurodyta, kad jis į ginčus neturi teisės kiltis, bet p. Puodžiukaitis nenorėjo dar vienas jo draugas, visiškai nusigėręs policininkas. Pareikalavus griežtai šį nusigėrusį poną išvaryti, p. Puodžiukaitis nenoroms išvaryti, bet pradėjo su susirinkimo vedėjais ginčytis, kad, girdi, "jūs mane nemokykit." Ir net priejo prie paprasto koliojimo. Man griežtai užprotestavus, kad jis susirinkime nekeltų netvarkos, p. Puodžiukaitis grąšindamas pareiškė, girdi, "tu kalbėjai prieš Vidaus Reikalų Ministrą p. Žalkauską, esi bolševikas, todėl tave sulaukau."

Nuo tų žodžių tai ir prasi-dėjo mano "bolševikiškas krikštymas." Einam nuovadon, maniau, ten dalykas greit paašies, ir aš galėsiu eiti sau laisvas. Bet neradus nuovados viršininko reikėjo laukti. Puodžiukaitis tuoj telefonuoja Apsk. Viršininkui, kad, girdi, sulaukęs "didelį valstybės grovika."

Sudrebėjo mūsų viršūnės. Tuoj liepė mane areštuoti. Nuovados Viršininkas perduoda mane politinės policijos vedėjui, daro kratą. Ilgai svarstė, ar "Ziežirba" legalus laikraštis ar ne. Galų gale pasisėkė įtikinti, kad tai Lietuvoj leidžiamas ir legalus laikraštis, o "Socialistiškąjį Viestnik" (rusų socialdemokratų laikraštį, leidžiamą Berlyne) taip ir paėmė kaip "priešvalstybinę literatūrą."

Nakvoju nuovadoj. Ir daugiau kas nakvoja, bet tai kontrabandistai, sugauti benešant iš Prūsų brentspiritį. Aš juokiuos, o man grąšina, kad "baisios bausmės" laukiančios. Guliu naktį ant suolo ir manau: "policija mane krikštija į bolševikišką vierą." Su juokais maišosi ir piktumas: del kokio tai policininko, kurs nežino savo pareigų, reikia sugaisti visą pirmą dieną, dingsta darbo diena. O juk dirbu valstybinėj įstaigoj...

Ryto metą su palydovais važiuoju į Vilkaviškį — perveda mane politinės policijos punkto viršininkui. Važiuoju ir džiaugiuos — nereikia už gelžkelį mokėti. Vežikas nuo stoties vežia mįstian — ir už tai nereikia mokėti.

Nudžiugo Vilkaviškio žvalgyba — galų gale turime "bolševiką," kurs ėmė ir pasikėsino valdžią nuversti. Visiškai netikėtai be jokio triuso patį mįšą įlindo.

Tupiu areštantų kambaryje. Žvalgybininkai vis delto su manim mandagus: vienas jų labai karštai norėjo mane įtikinti, kad, va, žiūrėk, ką jūs atstovai Seime gina, ir parodė pūdus bolševikiškos literatu-

ros. Vieną proklamaciją ir man davė pasiskaityti. Man paabejojus del jo tvirtinimų, jis man pareiškė: "Kiekvieną tokį sugavus peršauti, tuomet sėkla nesiplatintų."

— Eche, — pamaniau, — čia tai tikras žvalgybininko budas pasirodė.

Sėdžiu, lyg pono Dievo užpečkyj, ir tyliu. Dainuoti ir švilpauti užgynė.

Paaukė punkto viršininkas. Tardso. Mandagiai klausinėja ir tarp kita ko vis nori įtikinti, kad be reikalo jūs, socialdemokratai, taip "žvalgyba koliojate." O ji tokia nekaltai esanti, tik išgamas visokias naikinanti ir tai be galo švelniai.

— Mandagus ponaitis, — pamaniau. Net paragino, kad žiežirbininkai daugiau dirbtų, o dabar jų niekur negirdėti, jis tik pirmą kartą susitinkas su tokios rūšies žmonėmis. Žinoma, prižadėjau dirbti ir patiešinu, kad gal but nepaskutinis kartas tenka susitikti, susitiksime ir toliau, tik gal ant siauresnio liepto.

Ištardžius gražino dokumentus ir leido laisvai eiti. Tik kai kuriuos "Ziežirbos" redakcijos rankraščius ir vieną privatinį laišką pasilikio. Noris labiau įsiskaityti.

Važiuoju Kaunan ir manau: ne, taip pigus "bolševikiškas krikštymas." Tik galiluos viena, kad jie mane nevarė Kaunan, buičiau veltui parvažiavęs, gi dabar reikėjo mokėti 5 lt. O penkius litus sutaupius mano mūnėsiname biudžete butų buvę daug lengviau galus su galais suvesti. — **Dzidas Budrys.** ["Socialdemokratas"]

Svečių verti šeimininkai

Birželio pradžioje socialistinio proletariato organizacijos kelioms dienoms susibūrė svietinioje Vienoje. Nuo 2 iki 5 dienos ten posėdžiavo Amsterdamo profesinių sąjungų Internacinalo kongresas, Socialistinio Internacinalo Pildomaisi Komitetas, Jaunimo Auklėjimo ir Socialistinio Jaunimo Internacinalo pasitarimai. Programa pasinaudodamos, padarė savo konferenciją ir socialistinės moterų organizacijos. Tuo metu Viena virto pasaulinio proletariato jėgų paradas. Visos paminėtosios organizacijos taršėsi proletarams svarbiausiais einamaisiais reikalais.

Posėdžius besibaigiant, Vienos darbininkai svečiams pagerbtį gurošė savųjų jėgų parada.

Vienos miestas turi 2 milijonų gyventojų. Miesto savivaldybė pavizdingai tvarko savo ukį. Kas Europos savivaldybininkų norėtų pasimokinti miesto ukio tvarkos, turėtų lankytis Vienon. Du trečdalių miesto valdybos narių yra socialdemokratai.

Austrijos respublikoj gyvena 6 mil. žmonių. Jų vienas milijonas priklauso darbininkų prof. sąjungoms ir socialdemokratų partijon.

Birželio 5 d. Vienos darbininkai iškilmingai manifestavo, sveikindami suvažiuavusius Internacinalų atstovus. Delegacijos užėmė Austrijos parlamento (Seimo) rumų laiptus, pro kuriuos išstomis valandomis ėjo "Respublikos Apsaugos" organizacijos ir darbininkų sąjungos.

Respublikos apsauga susideda iš darbininkų. Tik Vienoje ši organizacija turi 21 skrydį. Tai gi 35,000 apsaugos narių, vienodai apsirėdžiusių, po 10 eilėje, kariškai išsirykiavę praėjo pro iškilmių vietą, raudonai pagarbos Internacinalų delegatams. Po to sekė 150,000 darbininkų, atstovavusių tukstančius organizacijų tokioje pat tvarkoje. Ore plevėsavo tukstančiai raudonų vėliavų, skriejo milžiniškos, tvarkingos minios balsai: "Tegyvuofa Internacinalai!"

Lijo lietūs, bet jis nesustab-

Kad galėčiau aš nupinti...

Kad galėčiau aš nupinti Eilių vainikus
Ir su jais vargšus dabinti,
Skelbt kitus laikus.
Kad galėčiau jiems paduoti
Pagelbą varguos
Ir nelaimėse paguosti,
Padėti darbuos.
Kad galėčiau aš nubraukti
Ašaras vergams,
Griežtą kovą visur skelbti
Nelaimėms, vargams.
Tada tikslas būtų gyventi
Ir ramiai numirti,
Nereikėtų be laiko senti,
Liudėsį patirti...
("S. D.") Ant. S.—kis.

dė manifestacijų. Austrų socialdemokratija drauge su profesinėmis sąjungomis gali kiekvieną momentu pastatyti 250 tukstančių savos apsaugos, disciplinuotos ir kareiviškai išmokintos. Prieš tokią darbininkų galybę Austrų fašistai laikosi labai "viežliškai."

Mūsų draugams netenka nu-liusti.

Palyginus mūsų kuklutes jėgas su Austrijos draugais, ne vienam musikių draugų gal pasidarys liudna. Ką reiškia mūsų silpnutės kuopos, mūsų vos pradėjusios organizuotos profesinės sąjungos, mūsų dar pakrikusi neapsišvietusi, visokių vėjų blaškoma darbininkų šeima? Žinoma, ne daug dar reiškia. Bet ir Austrų draugai ne vienas metais išaugo milžinai, įgrūdino savo jėgas aiškia klasine samone ir susibūrė į geležines, drausmingas eiles. Taip išaukti buvo reikalinga dešimčių pasišventusio darbo metų. Iš dienon dienon dirbo, brenė, kovojė, augo ir išaugo. Tas darbas ir pasišventimo kelias atviras ir mums. Tik sužadinkime savyje gerą valią, tik suburkime savas, kad ir silpnas pastangas ir mes taip pat pradėsime kilti. Nesibijokim juodų jėgų. Pats gyvenimas dalina jų galybę ir padės mums tvirtėti, nes mūsų idealams lemta yra nugalėti pasaulis, nugalėti mūsų puslėtomis rankomis, mūsų pasišventusiu protu ir kilniais sielos pasiryžimais.

—Kip. ["Socialdemokratas"]

Šalin rankas nuo savivaldybių

(Ats. Bielinio kalba, Seimo 108-am posėdy).

Jau svaidė kaltinamais savivaldybes, bet kuris jūsų prisiminė, kas tuo pačiu laiku dėjosi valdžioje?

"Lietuvos Ukio" paskutinis numeris primena, kad Lietuva skolinga Amerikai 4,169,491 dolerį už prekes. Kaip tos prekės buvo išparduotos? Ar vyriausybė arba Seimas mokėjo ištiesti ranką ir paimti užsprando tuos ponus-pardavėjus, nors sėdėjo čia pat pašonėj. Prekybos departamente?

Lietuva dar skolinga Amerikai 800,000 dolerių (8 mil. litų) už maisto produktus. Aš atsimenu, kaip tie maisto produktai 1920 metais dešimtimis vagonų blūdinėjo po Lietuvą, nerasdami savo ėmėjų. Ar fikrinta iki šiol kaip tie produktai suvartęta? Ar bent vienas kaltininkų atsisėdo geltonam rume Mickevičiaus gatvėj? Jus matot krislį savivaldybių akyje, bet nejauciote rasto savo.

Prisiminkit "Vilnius" bylą ir daiktus, atgabentus Liepojon trimis laivais. Dokumentai tyčia buvo naikinami ir daiktai buvo metami vandenin, kad tik nesusektų galy. O Duodžio darbeliai? O jūsų Tučkus, arklių mainelio, operacijos Mažeikių apskrity? Atsimenu, kaip Vidaus Reikalų M-jos buvo pasiųstas valdininkas ištirti dalyko vietoj ir kaip buvo viskas

daroma, kad tas galėtų pabėgti. Ir Tučkus pabėgo Amerikon. Pabėgęs, dar kartą ten apsigovė ir pagautas išsigynęs Lietuvos pilietis. Tučkus galėjo prasmukti sieną, nes jis buvo krikščionis-demokratas, nes jis jums parašė agrarinę krikščionių programą.

Atminkite sacharino ir karkaino bylą. Delko ji aptilo? Kas atsitiko su linais? Šiandien išdas turi sumokėti p. Tilden Smidt 24 mil. litų. Ar jus patraukė atsakomybėn tuos ponus, kurie Liepojoj supudė linus? Ką išskėlė Miškų Departamento revizijos? Kuri visų tų krašto skaudžių bylų buvo išvesta iki galui ir kaltininkai nubausti? Ir po to viso jus dar drįstate kaltinti savivaldybes. Į visus šmeižtus prieš savivaldybes galiu jums atsakyti trumpais Gogolio žodžiais: "niečego na zerkalopieniat koli roža kriva."

Jūs norite panaikinti apskričių savivaldybes ir sakote nenorį naikinti pačių savivaldybių. Bet kaip galės savivaldybės netekusios apskričių centralizuotų savo įstaigų, rupinti tokius reikalus, kaip ligoninės, prieglaudų organizavimas, senelių globojimas, rūpinimas ukio kultūros reikalų ir t. t.? Argi atskiri valščiai pajėgs tai padaryti? Katriems jūsų sąžiningai rupi savivaldybių reikalas, pasimokinkit iš latvių praktikos. Latvijos Seimas 1923 metais, tokio pat dešiniųjų upo pagautas, nutarė panaikinti apskričių savivaldybes. Nepaėjo nei pusės metų, ir viena Seimo frakcija, balsavusios už savivaldybių panaikinimą, jau įnešė sumanymą vėl atstatydinti apskričių savivaldybes. Ir kalba už tai jums artimas žmogus, kun. Trasunas. Jis nurodinėja, kad apskričių savivaldybės yra ypatingai reikalingos, kur mažai inteligentų, kaip Latgalioj, nes valdžia iš centro iš Rygos, vietė vietos darbų nemudrūs. Kitas atstovas Ulpe pranešė, kad visos be išimties likvidacijos komisijos, kurioms buvo įrašyta prabaigti apskričių savivaldybes, susirinkusios vienasbalsiai pareiškė, kad butinai reikia jos vėl atstatydinti.

Ir Latvij Seimas jau taiso savo klaidą. Svarstait 1923 metų biudžetą, bus paskirti atitinkami kreditai savivaldybėms atstatyti. O dabar jų parais eiti laikinai pavesta komisioms likvidacijos komisijoms.

Naikinti Lietuvos apskričių savivaldybes tai reiškia mindžioti žmonių teises, griauti vietos kultūros darbą, stabdyti žmonių iniciatyvą, trukdyti mūsų ukui kilti, paspiirti koja opiausius socialio globojimo reikalus. Jus, dešinėji, vaikydami siaurų savo partinių tikslų, galit siulyti panašius projektus.

Bet mes, socialdemokratai, pasižadam kovoti visomis savo jėgomis prieš tą niekingą sumanymą. Ir ne tik mes. Tie 103 tukstančiai, kurie balsavo už mus, bus kartu su mumis ir tojė kovoje už savivaldybes. Mes viską padarysime, kad įstatymo sumanymas vėl nudardėtų samanytas, iš kur jis yra čia atėjęs. Kas yra už krašto laisvę ir jo gerovę, tas balsuos prieš dešiniųjų pasiulymą. (Socialdemokratai ploja).

SOCIALISTŲ PIKNIKAS
Nedėlioj, rugpiučio 31, 1924
Riverview Parke
Įžanga 35c. Pradžia 10 v. ryto.
Siame piknike bus sekami kalbėtojai:
W. T. Mills, iš Californijos,
C. J. MacGowan, G. R. Kirkpatrick, Lilith M. Wilson ir kiti.

Grieš benas. Būs šokiai. Atėkite ir atsiveskite savo draugus.

Socialdemokratų mitingas Klaipėdoj

Klaipėdos krašto Socialdemokratų partija sušaukė liepos 10 d. Klaipėdoj mitingą. Mitingas įvyko šiaulių salėje ir buvo kviestas protestuoti prieš tai, kad Lietuvos Seimas iki šiol nevirtina sutarties del Klaipėdos krašto, o Lietuvos vyriausybė neduoda klaipėdiškiams autonomingai susitvarkyti. Salėn suėjo apie 2000 žmonių. Mitingą pradėjo dr. Berčiūnas, pakvietęs susirinkusius nusistatyti del minėtų klausimų. Pirmuoju kalbėjo dr. M. a c y s (vokiškai). Jis pirmučiausia kvietė susirinkusius netikėti gėdams, buk kažkieno norima išnaudoti organizuotus Klaipėdos krašto darbininkus naujam perversmui. Klaipėdiškiai ištroškę laukia sutarties patvirtinimo ir autonomijos, pasakė jis. Beteisė krašto padėtis daug pasunkino Klaipėdos ukį, ir ypač užgauna darbininkus, 1919 metais Klaipėdos krašte dirbo 24,000 darbininkų; 1924 metais tik 18,000. Tie 6000 neišnyko, tik vargsta didelį vargą. Yra buvę atsitikimų, kad pribadėję darbininkai patys nusižudydavo. Visokių nacionalistų agitacijos nieko padėties nepagerins. Tik autonomingas krašto susitvarkymas, įnešdamas daugiau teisėtumo gyveniman, padės lengviau nugalėti ukio surutę ir vargus. Betikslus yra vokiečių nacionalistų svajojimas, kad Klaipėdos kraštas vėl grįžtų prie Vokietijos; jis paskirtas Lietuvai ir reikia jo ukio reikalai derinti su Lietuvos reikalais.

Mūsų dabartinio susirinkimo tikslas — pasakė baigdamas dr. Mačys — pareikalauti iš Lietuvos vyriausybės kad sutarties patvirtinimas įvyktų kuogrečiausia.

Antruoju kalbėjo dr. Bielinis (lietuviškai). Atsiprašęs susirinkusių, kad jis negalys kalbėti į juos vokiškai, dr. Bielinis toliau tęsė: visį jus kasdieniniai rūpesčiai turi susidėti į vieną didelį siekimą — šalin iš Klaipėdos krašto tokią politiką, kaip lig šiol kad buvo. Klaipėdos kraštas tur gauti autonomiją ir demokratine tvarką. Visi tikrieji demokratijos draugai Lietuvoje yra jūsų pusėj. Bet yra pas mus ir demokratinės tvarkos priešai, — tai mūsų reakcininkai. Jau 1922 m. socialdemokratų frakcija Seime pradėjo reikalauti autonomijos Klaipėdos kraštui. Mes turėjome pakelti sunkių kovų. Mūsų valstybiniai vyrai ir mūsų krikščionys demokratai yra priešingi jūsų siekiams, nes jie žino, kad jūs atsiysite Seiman žmones, kurie neis su mūsų klerikalais, kurie padės mums kurti Lietuvoje demokratine tvarką (šauksmai: bravo). Dar nebuvo žinoma apie konvenciją, o jau valdžios laikraštis "Rytas" rašė, kad klaipėdiškiai atstovams tegalima duoti Seime pusę balso. Kai konvencija liko sutarta, vyriausybė sudarė mokslinių komisiją, kuri turi sugalvoti, kaip klaipėdiški atstovams susiaurinti teises Seime (šauksmai: fui!). Klerikalai pina kilpą ne tik jums, bet ir visai Lietuvai savo pragaištinga politika. Bet visa mūsų samoningoji liaudis yra ištikimas jūsų bendras. Aš pats keliu mano protesto balsą prieš tai, kad jums iki šiol neduodama tai, kas buvo pernai žadėta. Aš džiaugiuos, matydamas šiandien čia tukstančius Klaipėdos darbininkų susirinkus protestuoti, džiaugiuos iš stiprios jūsų organizacijos, kuri padės ir mūsų darbo žmonėms kovoje už demokratinę teises. Ir ateis valanda, kad visi šitie tautinės neapykantos kurstytojai, tie Klaipėdos krašto kultūros grovikai, ant kurių sąžinės guli ir dabartinio nedarbo vargai, pavirs praeities šešelių (smarkus delnų plojimas).

Diskusijose bandė dalyvauti

ir komunistai, bet be pasisekimo.

Po to buvo pasiulyta ir priimta rezoliucija kurioj reikalaujama iš Lietuvos Seimo ir vyriausybės kad greičiausia būtų ratifikuota sutartis del Klaipėdos krašto ir sąžiningai vykdoma, kad tuojau būtų paskelbti rinkimai Seimelio ir Seimo atstovų. Rezoliucijoj reikiama padėkos dr. Bielinui, Seimo s. d. frakcijai ir visiems atstovams, kurie rėmė Klaipėdos krašto autonomijos reikalą.

("S. D.")

"Nep"

Rusijos komunistai pirmiau vadinosi paprastai komunistais, paskiau jie pasivadino ar kas juos pavadino, "kariniais komunistais". Dabar jie vadina "nep". Ir tas "nep" yra niekas daugiau kaip kapitalistiniai šeimnininkai. Tik dar kur nors Rusijos kaimų laikraščiai kaip kada pamini, kad Rusija dabar yra socialistinė šalis. Oficialė kalba yra tokia: "Iš nepinės Rusijos, bus socialistinė Rusija". Taip pasakė Zinovievas 13 suvažiavime, tą patį atkartojė ir Kameņevs Maskvos susirinkime.

* Socialistinė Rusija, vadinasi, kada nors dar bus, o dabar jos nėra. Kas dabar yra Rusioj, tai atbudavojimas pinigino kapitalizmo kaimuose ir miestuose. Net ir valstijinę pramonę priskaito prie "valstijinio kapitalizmo".

Ekonominė padėtis dabartinės Rusijos yra grynai valstijinio-kapitalistinio pobūdžio, — lygiai tokio pat pobūdžio, kaip Vakarinės Europos šalyse.

Visą Rusijos sistemą negalima kitaip pavadinti, kaip kapitalistine sistema. Visas periodas "naujo komunizmo" pasirodė perėjimas ne iš kapitalizmo į komunizmą, bet iš senos ponų-kapitalistinės sistemos į naują kaimiečių-kapitalistinį šeimnininkavimą.

Iš plataus pasaulio

Matteoti nužudymo atbalsiai.

Sąryšy su paskutiniais įvykiais Italijoj įvesta cenzura einančių užrubežin telegramų. Bet ir gautomis žiniomis Italijoj padėtis labai rimta ir upas piliečių labai įtemptas. Fašistų padėtis visai pasiviro tiek, kad net jie patys pareikalavo iš Mussolini paleisti partiją tikslu perorganizuoti ją. Tuo tikslu pasiūstas fašistų seimo frakcijos invalidas Delkrua, apart minėto pareiškimo pastatė dar reikalavimų: pašalinti policijos generalinį direktorių, suimti visus įtariamus Matteoti užmušime, pamainyti Vid. Reik. Ministrą.

Tačiau paskutinėmis žiniomis visi Ministeriai pareiškė Mussolini apie atsistatydinimą.

Mussolini bandęs sudaryti kabinetą, į kurį įeitų opozicijos Ministeriai.

Išeinantį iš Parlamento opozicijos atstovą Amendolą apgulė minia ir iškėlė jam, taip dažnai fašistų puolamam, ovacijas. Fašistai bandė minią išsklaidyti, tačiau jiems tas nepasisekė. Tuojau buvo surengtas grandiozinis mitingas. Ir kitur pagerbimui užmušto Matteoti daromos demonstracijos.

WILSON'S
Fashion
SHOE STORE
3235 S. Halsted St.
Vien tik Lietuvių krautuvas

Lietuvių Rateliuose.

(Seka nuo 7-to pusl.)

Iš "Birutės"

"Birutės" choro pamokos įvyksa ketverge, Mark White Parko salėje, lygiai 8 val. vakare.

Visi nariai-ės yra kviečiami atsilankyti į choro pamokas, nes bus kalbama apie išvažiavimą, kuris įvyks subatos vakare Willow Springs miškuose, skersai nuo Tautiškių kapinių.

Taipgi yra kviečiami svečiai dalyvauti šiame išvažiavime. Rengėjai nariai yra labai pagel-daujami, nes šis išvažiavimas nepaprastas išvažiavimas — su "surprise".

Visi, kurie manote dalyvauti išvažiavime, kviečiami ketverge atvykti į Mark White Parko salę ir užsiregistruoti, arba galima užsiregistruoti pas komisijos narį laišku arba telefonu, sekamai.

J. Krasauskienė, Sekretorė, 3302 So. Union Ave. Tel. Boulevard 6514.

Roseland

Kimbank State Bank depozitoriams

Buvęs prie 10758 Michigan Ave. Kimbank State Bank jau senai užsidarė, bet dar ne visi depozitoriai yra pridavę savo pareiškimus. Tarp depozitorių yra daug lietuvių.

Dabar receiveris Ewald E. Mueller (Room 800, 108 So. La Salle St.) paskelbė, kad depozitoriai pareiškimai bus priimami (su atitinkamais affidavitais) tik iki rugpjūčio 31 d. š. m. Nepadavę iki tai dienai pareiškimų, daugiau nebegalės įieškoti savo sudėtų tame banke pinigų. Pareiškimus galima paduoti teismui, receiveriui arba, geriausia, bi kuriam lietuviui advokatui, kuris viską kas reikia prirengs.

GAPSIENĖ SU SAVO PODUK-RA LAUKIA GRAND JURY

Paleistos po 8,000 dolerių kaucija, kurią užstatė K. Ramašauskas.

Vakar 47 ir Halsted gatvių teisme įvyko byla lietuvių moterų, bridgeptiečių gerai žinomų, p-nių Gapšienės su podukra, Geležinienės, Rodgers ir Mėskauskienės (?) už peštynes.

Prieš poną Gapšienę buvo net trys variantai. Vienas buvo ypatingas — už berimą pipirų į kitos moters akis. P-nia Gapšienė tapo atiduota į "Grand Jury" rankas ir pakelta į kauciją iki 8,000 dolerių. Kauciją užstatė p. Klemensas Ramašauskas.

Šios moterys porą savaitių atgal buvo surengusios gana didelės peštynes ant Halsted gatvės. Rytot paduosiu smulkmenas.

— Raganius.

Iš visur ir apie viską

Smulkmenos

Aušros knygynas, prie 3210 So. Halsted st., gavo apie tuziną didelių skrynių su knygomis iš Lietuvos. Daug visokių knygų, naujų teatrališkų veikatų ir dainų. Aš manydamas, kad tai labai daug, kam sių p. Jūliaus Mickevičiaus, ką jis vėk su tiek daug knygų, dainų, žemėlapių, o jis nusijuokė ir sako, kad tai bus dar permažai šiai žiemai. — Gerai sakau, leiskite jų į sviatą kuodanguiausia!

Tadas Kučinskas organizuoja komitetą iš lietuvių, kuris rūpintusi ateinančiais rinkimais padaryti La Follettą Jungt. Valstijų prezidentu.

Susivienijimas Bridgeporto Draugijų garsina savo pikniką; turi išsikabines net dvi iškabas viena prie Justice Park, kita ant Auditorium statomo namo. Garsinama, kad bus "Baravykų piknikas". Aš skaičiau ir mano draugai skaitė tą "sainę" ir nusprendė, kad ji rašyta "baravykais". Nekurie ginčino, kad graikiškas raštas, kiti sakė, kad tai baravykai—grybai.

Bridgeportas turėjo "Moterų karo stovį." Per kelias dienas čia moterys pešėsi. Dabar aptylo buvo teisėtas, ar ne, ir ar jau ir moterys gali peštis kaip vyrai.

Auditorium suslekavo; buvo kalbama, kad šį rudenį turėsime jau savo Auditorium svetainę, bet kaip atrodo, kad dar negreitais bus. Komitetas kaltina biznierių už nerimimą, o biznierių kaltina, kad komitetas nesupranta biznio.

A. K. Menas, kuris turi golfo mokyklą ant Bridgeporto sako, kad lietuviai ne juokais stveriasi už golfo. Jis tvirtina, kad golfa lošia daugiau kaip du šimtai lietuvių—vyrų ir moterų.

Šio mėnesio 28 d. Chicago lietuviai duos koncertą per radio K. Y. W. visam pasauliui. Programą surengė p. Petras Sarpalius. Visi lietuviai, turintys radio, lai "užsitunina" savo aparatus tą dieną—vakarą; kas neturi—lai išsityja: Ir jeigu koks numeris dainos patinka, lai reikalauja pakartojimo, telefonuodami K. Y. W.

Čia jau seniai manoma tverti "Bridgeporto lietuvių biznierių klubą". Visi biznierių kalba, kad toks klubas būtų geras ir naudingas, bet ner kam veikti; žinoma, "business before pleasure". Nelaukite vyrai, kad kiti tai padarytų, o jums būtų nauda. O gal dr. Graičunas stversis to darbo?...

Mūsų "singeliai" juokiasi, kad visos Chicago buvusios "sufragystės" "susimufavo" į Cicero; o tos kurios paliko, tai pasirinko Union Ave. Tai jie ir traukia ant Union "burdo" ieškoti.

Kaip girdėtis, tai vėl po vakacijų Chicago gryžta, artistas Urbaitis. Jis mano, kad pertikrinus chieagiečius, pats duoti porą perstatymų—vakarų — magijoj. Jis tikisi nustebinti Chieagiečius su "cudais".

Pirmas vakaras manoma duoti Mildos teatre ir prieš vakarą jis del geresnio pagarsinimo, pervaziuos dviračiu ant augstai virš gatvės iškeltos virvės apart to jis dar veis ir kitą "pasazięri". Pažiūrėsime, palausime. Nejaugi lietuvių tarpe yra ant-ras Thurstonas (žinomas pasaulio magikų karalius)?

— Raganius.

Leonardas Mineikis prigrė

Vakar kaip valandą dienos, vos 7 metų vaikas p. Kazimieros ir Bronislavos Mineikių, išėjo su kitais vaikais savo draugais pažeisti. Motina pasilikio namie.

Apie 12 valandą dienos atbėgo vaikai ir pranešė, kad Leonardas įpuolė į "rivę". Paklio triukšmas, visi pasileido pagelbon, pribuvo policija, kuri pradėjo ieškoti po kanalą lavono ir po valandos darbo jai pavyko išgauti Leonardo lavoną.

Pasakojama šį įvykį šiaip: Leonardas Mineikis, 7 metų vaikas, kartu su savo vaikais-draugais nubėgo prie kanalo prie 39 gatvės (kanalas randasi tarpe

Morgan ir Ashland Ave.) Jie metė akmenis į vandenį, pastui rinko "dėžes" ir Leonardas berinkdamas paslido ir įkrito vandenin, pradėjo skęsti; nors šaukta ir rėkta, niekas negalėjo pagelbėti. Pribuvusi policija iš Deering stoties po valandos ieškojimo vaiko lavoną išgriebė.

Tėvai ir visa šeima, kuri susideda dar iš likusių vaikų didžiausiam nusiminime.

Kazimieras, tėvas, 43 metų, Bronislava, motina, 33 metų, Mineikiai, vedę jau 18 metų ir susilaukė šešeto vaikų.

Tėvai, atsargiai su vaikais, tėmykite ir dabokite savo vaikus.

— Raganius.

Atsiimkit laiškus iš Pašto

Šie laišukai yra atėję iš Europos. Kam jie priklauso, tegu nuneia į vyriausįjį paštą (Clark ir Adams gat.) atsiimti. Reikia klausit prie langelio kur padėta iškaba "Advertiser Window" lobėj nuo Adams gatvės, pasakant laiško NUMERĮ, kaip kad šiame sąraše pažymėti. Laiškus paštas laiko tik keturiolika dienų nuo paskelbimo.

501 Alisariskis
503 Banulis Mrs. Mary
506 Belskas Povilas
509 Bolevitis G.
530 Gudas Povilas Wobes
539 Karpene T.
548 Lapanezis Cha.
554 Masiunas Piter
555 Meksoviskis K.
559 Mudra Joseph
560 Nakvas Mna
561 Perlis A.
571 Sanova Anna
578 Sileikis K.
581 Sliuvinkeičiai Aliuikai
582 Stoknevičius Matusis
587 Szapontei Petronela
589 Vainekene Agotai
598 Zelionielei Marionai

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN jūs galite prisirašyti prie NAUJIENŲ SPULKOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašę. Dėdami kas savaitę po dolerį, kitą, nei nepatėmsit, kaip susidėsit užtektinai pinigų, kad nusipirkus sau namelį ar užtikrius savo senatvę.

NAUJIENŲ SPULKA.
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje 2 kuopa rengia puikų banketą pagerbimui baigusiems studentams mokslo. Šis banketas bus kartu ir priešseiminis puoklis. Jis įvyks penktadienį, rugpjūčio 22 dieną, kai 9 val. vakaro, Morrison hotely, Madison ir Clark gt. Bankete dalyvaus žymūs lietuvių darbuotojai, kurie pasakys daug įvairių kalbų ir linkėjimų. Visi svečiai ir moksleiviai nacionaliai prašomi dalyvauti ir išklausyti ką turi pasakyti baigusiųjų mokslo studentai ir ką jie mano pradėti veikti ateity.

Bilietus galima gauti Dr. Drangelio aptiekoje, 4101 S. Francisco Ave., Aušros knygynė, 3210 S. Halsted St., Naujienu rašinė, 1739 S. Halsted St., Chas Montvido vaistinė, 1824 Wabansia Ave. ir pas visus moksleivius. — Komitetas.

Visi norinti gauti "Naujienu" kiekvieną dieną, anksti iš rto į savo namus, praneškite tuoj į Aušros Knygyną, 3210 So. Halsted St. Nuo ko-vo 1 dienos Aušros Knygynas pveda šitą darbą, išnešiojima laikraščiu patyrisui ir pilnai tą darbą finansiam žmogui. Taipgi norinti gauti kas savaitę "Kielevi" arba kas mėnesis "Gyvenimą", "Gydytoją", taipgi ir kitus laikraščius, praneškite Aušros Knygynui virš pažymėtu antrašu arba priduoikte reikalavimą telefonu: Boulevard 9663

Ciceriečiams Naujienu skaitytojams ir rėmėjams šiuo pranešame, kad Cicerio veikia naujas Naujienu atstovas. Nuo pirmos dienos liepos šių metų viešon K. Noharo lieka F. Lukoševičius. Todel visu skaitytojų su visokiais reikalais galioje mūsų atstovo kreipkitės į Naujienu stotį 1405 So. 49 Ave., Cicero, Ill. F. Lukoševičius. — Naujienu Adm.

Lietuvių Socialistų Sąjungos VIII Rajonas, nedėlio, rugpjūčio 24 d. rengia draugišką išvažiavimą į Beverly Hills — miškus. Bus kabetojai; vieta prie Western Ave. "Birutės kalne". Kviečia visus lietuvius. — Komitetas.

Chicago Komiteto Lietuvos Našlaičiams šelpiti susirinkimas įvyks penktadienį, rugp. 22 d., 8 val. vak., Raymond Cappel svetainėje, 816 W. 31 St.

Visi, kuriems rūpi Kauno ir Vilniaus našlaičių šelpimas, yra kviečiami susirinkimam atvykti.

— Valdyba.

PRANEŠIMAI

Didelis socialistų išvažiavimas rengiamas LSS. VIII Rajono, LPLD. Chicago Rajono ir LSS. Lygos įvyks nedėlio, rugp. 24 d., Beverly Hill miške; pradžia apie 12 val. dieng. Kalbės Naujienu Redaktorius P. Gri-gaitis, K. Augustinavičius ir J. Cepo-nis. Tai bus paskutinis šia vasarą išvažiavimas, tad visi kviečiami atsilankyti. Be to bus pasilinksminimo tyrame ore bus galima užgirsti daug naujų ir svarbių dalykų, apie kuriuos kalbėtojai mums papasakos, o užgirsti yra svarbu, nes gyvename svarbiame laike — ateinanči rudenį bus svarbus prezidentiniais rinkimai, o ir Europoj vyksta labai svarbių permairių, su kuriomis mums, darbininkams, būtinai reikia susipažinti. Tad kviečiame visus į šį išvažiavimą. — Komitetas.

"Birutė" rengia vakarinį išvažiavimą į Willow Springs miškus, skersal nuo Lietuvių Tautiškių kapinių. Subatos vakare, rugpjūčio 23 d., 8:30 val. vakare. Kviečiame narius, rėmėjus ir svečius dalyvauti mūsų rengiamame išvažiavime. Bus dainų, visokių žaidimų, programos ir t. t. Norintieji imti dalyvumą išvažiavime, meldžiame užsiregistruoti pas komisijos narius arba pas sekretorę

Z. Krasauskienę,
3302 S. Union Ave.,
Tel. Boulevard 0514.

Birutės choro dainų praktika atsi-bus šį vakarą Mark White Square svet. 30 St. ir S. Halsted St. Pradžia 8 val. vak. esate kviečiami visi pirmiau buve birutiečiai prie choro į darbą. Taippat ir naujiems dainininkams dabar yra proga pristoti prie Birutės, nes yra mokinama didelis muzikalis veiklas "Kornovilio Varpai". Korvedis A. Kvederas sunkiai dirba prie šio veikalo. Visi į darbą. — Valdyba.

Išvažiavimas S. L. A. 129 kuopos iš 13 apeliukės įvyks nedėlio, rugpjūčio 24 d., į Beverly Hills miškus. Bus programos ir įvairūs žaidimai. Todel visus kviečiame atsilankyti į mūsų išvažiavimą. Rengėjai.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

PAJIESKAU kun. Zukauskio. Jei-gu kas žinote kur jis gyvena, malon-gėkite man pranešti tuojau; aš jum busiu už tai labai dėkingas.

J. DFKSNIS,
6954 So. Rockwell St.,
Chicago, Ill.

JIESKAU apsiavedimui merginos arba našlės, ne senesnės kaip 37 met. aš esu 37 metų vaikinas. Uždirbu gerai. Turėsi gerą gyvenimą. Mel-džiui atsišaukti ant šio adreso ir su pirmu laišku prisiųsti savo fotogra-fiją; duosiu atsalymą kiekvienai.

P. M. D.,
Naujienu, Box 540

JIESKO PARTNERIŲ

REIKALINGAS partneris į bučernės ir grosernės biznį; gera vieta visokių tautų apgy-venta. Arba galiu šitą biznį parduoti už prieinamą kainą.

821 W. 34 Street

IVAIRUS SKELBIMAI

PAGRĄZINAM NAMUS
Ar Tamisat yra reikalus savo namų — maliovioti, dekoruoti, kalsimu-ti, popieruoti arba į naujus namus sudėti stiklus? Jei taip tai mes ta-visą Tamisat darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirmą ne-gu duosiu kitarą virš pažymėta darbą. at-siklauskite kainos pas mus.

Kreipkitės:
BRIDGEPORT PAINTING
HARDWARE CO.,
3149 So. Halsted St.,
Tel. Yards 7282.

STODENGYSTĖ
Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilijų trokų patarnavimas Chicago ir apie-linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di-džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chicago. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne
Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave.,
Phone Lawndale 0114.

ISRENDAVOJIMUI
RENDAI štoras tinkama vie-ta del bučernės ar kitam kokiam bizniui. Renda pigi.

Kreipkitės
1902 W. 63rd St.

JIESKO KAMBARIŲ

REIKALINGAS kambarys del vy-ro, pas žmones, kur apsimtu prižiū-rėti 8 metų mokyklą lankantį berni-ką. arba reikalinga sena moteris ne-galinti sunkiai dirbti prižiūrėti 3 kambarys ir vaiką; geros sąlygos.

A. BUTKUS,
929 W. 33 Place,
1 aukštis iš priekio

REIKALINGAS kambarys, prie švartos šeimos, su valgiu arba be valgio, vakarų apielin-kėj tarpe 12 St., Cicero arba North West.

4067 S. Richmond Ave.

SIULYMAI KAMBARIŲ

RENDON kambarys del dvie-jų vyrų, garu šildomas, atsišau-kių 6 val. vakare. Apt. namas.
BILL WENIS,
4706-10-12 W. Harrison St.

KAMBARYS del randos, del vieno vyro. Galima bus varto-ti ir virtuvę pasigaminti valgi. Kaina \$8 į mėnesį.
819 W. 34th Pl.
Pirmos lubos, užpakalyje.

JIESKO DARBO

JIESKAU darbo už bučerį, esu gerai patyręs tame amate.
Kreipkitės
Tel. Normal 1386

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALAUJAME 6 mergai-čių norinčių mokintis ant nur-sių; 2 metų kursas. Atsišaukit St. Paul Hospital
828 W. 35 Place

REIKIA

Patyrusių veiterių.
Atsišaukite
PEOPLES RESTANRANT,
1628 W. 47 St.

REIKIA patyrusių moterų sortavimui regsu. Nuolat dar-bas. Algos \$22 į savaitę.
Northwestern Paper Stock Co.,
1801 N. Leavitt St.,
Armitage 9617

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALINGAS bučeris su-prantantis savo darbą. Atsi-šaukit tuojau.
M. ROMANOWSKAS
2119 So. Halsted St.

REIKALINGAS kriaučius prie naujų siūtų, turi būti pir-mos klesos kriaučius. Meldžiui atsišaukti greitai. Darbas ant visados. M. Rekštis, 4501 So. Wood St.

REIKALINGAS darbininkas prie čeverikų taisymo, lengvas darbas ir neblogas užmokesnis. Kreipkitės A. Stanevich, 751 W. 32nd St., Tel. Boulevard 1465.

AUTOMOBILIAI

PARDAVIMUI Auto 1922 m. 5 sėdynių, kaštavo \$2,000; par-duosiu už \$300, norinti pirkti malonėkite tuoj atsišaukti; yra geriausiame padėjime; matykite 6 v. v. 4357 S. Washtenaw Ave.

RAKANDA!

PARDUOSIU pigiai 5 kambary rakandus, 3 šmotų šilkinį Mohair par-lo setą, 4 šmotų miegamo kamba-rio setą, wilton kaurą, 7 šmotų val-gomo kambario setas, lampa, Con-sole fonografas, virtuvės setas, vis-kas skryium.
722 W. 55th St., 1 apt.

PARDAVIMUI del 5 kambaryų rakandai, kaip nauji. Didelis barge-nas. Mohair parloro setas, riešuto valgomio kambario setas, miegamo kambario setas, grojklis pianas, \$750, vartotas 3 mėn. už \$350, kaurai, lampa ir fonografas. Viskas sykiu arba dalimis, 5629 S. Lincoln St.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI puiki kampi-nė grosernė ir bušernė vietoje tirštai apgyventojė lenkų ir če-ku. Puikiai visi nauji "fix-tures", puikus štoras, bet kada aš nemoku lenkų, čekų nei ang-lų kalbos ir kaipo farmerys ne-apsipažinęs su bizniu tai yra man persunkiu ir užtai parduo-siu pigiai.

Atsišaukite į štorą:
5200 So. Honore St.

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė, senas išdirptas biznis. Nupirksit pigiai. Gera proga išsityti gerą ir pelningą biznį. Kreipkitės tuojau

911 W. 32nd St.

PARDAVIMUI

GROJKLIS PIANAS
Iš priežasties netelidimo darbo ir didelio reikalo pinigų, parduosiu sa-vo \$700 vertės pianą ir 87 roelius, su benčiumi ir kabinetu už

\$110
ir \$18 storage iškaščių. Klauskite Mr. Larson's piano.
3323 Lincoln Ave.
1 floras

PARSIDUODA krautuvė (Va-riety Store) Brighton Parke biznis gerai išdirbtas ir gera vieta del biznio, priežastis par-davimo, turiu 2 bizniu. Kreipki-tės, 4282 Archer Ave.

BIZNIO PROGA
Pardavimui restauranas, yra vi-si įrengimai ir apmokėti. Labai geroje vietoje, aplinkui yra 38 dirbtuvės. Kaina \$600 cash.
Tel. Prospect 2584

PARSIDUODA pigiai ice cream parlor, su naujaisiais įtaisymais: buterikis, popcorn machina ir piano. Priežastis pardavimo, turiu kitą biz-nį. Randa pigi, pgyvenimui trys kambaryai, vandeniu šildomi.
Atsišaukite:
2202 W. Lake St.,
Melrose Park, Ill.

PARDAVIMUI grosernė ir delika-tesen, per 20 metų išdirbtas biznis, kitos grosernės nėra per du bloki; pigi randa su kambariais, del gyveni-mo. Parduosiu pigiai, nes turiu eiti į ligonitį.
Atsišaukit greit
1413 E. 58 St.
Tel. Fairfax 2619,

PARSIDUODA grosernė ir saldinių krautuvė. Geras biz-nis, pigi randa. Apygyventa lie-tuviais, turi būti parduota grei-tai. Atsišaukite
945 W. 33rd St.

PARSIDUODA vyrų ir moterų ap-rėdalu krautuvė; užlaikoma irgi kny-gų ir religijinių reikmenų. Renda pigi, lysas geras. Parduosiu arba mainysiu ant namo. Priežastis par-davimo patirsite ant vietos.
S. S.,
718 W. 18 Street

PARSIDUODA patentuotų vaistų Aptieka ir visokių smulkmenų; prie-žastis lietuvių bažnyčia, didžiausio li-tuvių kolonijoj, randa \$35 mėn. du kambaryai pragyvenimui, garu šildo-ma, parduosiu pigiai, nes išvažiuoju į Lietuvą.

JOS. BELIACKAS,
4602 So. Wood St.

PARSIDUODA krautuvė, grosernė ir delikatesen, frukty, kendžių, ais-krymo, tabako, cigarų; randa pigi, lysas ant trijų metų, keturi kam-baryai gyvenimui. Pardavimo priežas-tis — turiu du bizniu, parduosiu pi-giai.
10433 So. Michigan Ave.

PARDAVIMUI saliuono barai; pirmos klesos. Atiduosiu pigiai. Kam yra reikalingi, malonėkite atsišaukti tuojau.
6954 So. Rockwell St.

VISAI prirengtas siuvėjų što-ras, dideli veidrodžiai, karpetai ir pečius. Parduosiu skryium, labai pigiai. 3936 So. Lincoln St., Tel. Lafayette 7921.

PARDAVIMUI saldinių krautuvė; ice cream, cigarai ir smulkūs dalykai. Netoli moky-klos. Biznis geras. Parduosiu pigiai, nes serga mano moteris.
905 W. Cullerton St.

PARSIDUODA aprėdalu krau-tuvė, pelningas biznis, geroj vie-toje ir pigi randa, parduosiu la-bai pigiai.
Telefonuok Boulevard 9409

NAMAI-ZEMĖ

WOODLAWN, 15 apartmen-tų, 6500-6502 Greenwood Ave., labai geras namas, randasi ant gero kampo, viskas 4 ir 5 kam-baryų, kaina \$82,000, pinigais \$15,000.
Ernis E. Feeney,
559 W. 31st St.

Pardavimui — nauji 2 flaty — \$8,500
Firmas flatas 5 kambary pilnai už-baigtas; 2-ras flatas — gerdirbtas ir prirengtas del pleisteravimo. Inkrit Milwaukee Ave. karg iki Foster Ave., eikit 3 blokus į rytus iki
5360 Latrobe Ave.
Hield Construction Co.,
Central 3264

PARSIDUODA geras trijų augstų biznio namas prie 2020 So. Halsaed St.,
Kreipkitės
2038 S. Halsted St.

NAMAI-ZEMĖ

ŠTAI GERAS PIGKINYS
2842 Union Ave., 2 augštų, su augš-tu sklepu, murinis, 3 flaty namas, pirmas augštas 7 kambaryai garu šil-domas, 2 augštas 4 kambaryai, pečias šildomas. Yra 2 augštų medinis namas iš užpakalio. Gera vieta del pieno stoties daktaro rezidencijos arba siuvėjų šapos, kaina tikiai \$18,500, su apie \$4,000 cash įmokėjimu. Vel-ките greit.
WINTON & NARTEN,
6829 So. Halsted St.

PARDAVIMUI 2 augštų, 15 kambaryų namas,
3811 S. Emerald Ave.

2 FLATAI KURIŲ JUMS REIKIA
Naujas 6-6 kambary gražus na-mas, garu šildomas, aržuolo trimin-gai, porcelinis virtuvės kabinetas, pigi kaina, atdaras del apžiūrėjimo, 7944 Hermitage Ave. Savininko tele-fonas Stewart 3372.